

de STRANDLOPER

43e jaargang • nummer 2 • juni 2011

officieel orgaan van de vereniging voor natuur en vogelbescherming Noordwijk

Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk

Bestuur

P.J. Spierenburg (Peter), voorzitter, Hercules 88, 2221 MD Katwijk pjspierenburg@planet.nl

F. Faber (Franciska), Secretaris, Emmastraat 20, 2211 CN Noordwijkerhout 0252-370342,
franciska.faber@kpnmail.nl

K. Vegter (Koene), penningmeester, Golfweg 39, 2202 JH Noordwijk koenevegter@planet.nl

R. Eisenga (Ruurd), Julianastraat 3, 2202 KA Noordwijk r.eisenga@gmail.com

P.J. Nooijen (Nel), Joh. Molegraafstraat 14, 2201 LK Noordwijk nel.nooyen@hetnet.nl

A. Swanen (Anneke), Waterkers 69, 2231 DN Rijnsburg a.swanen@ziggo.nl

Contributie €10,- (minimaal) per jaar.

Gironummer: 2573795 t. n. v. Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk.

Bij de eerste Strandloper van het nieuwe jaar wordt een acceptgiro meegestuurd.

Ledenadministratie

Adreswijzigingen en aanmelden nieuwe leden: K. Vegter, Golfweg 39, 2202 JH Noordwijk
koenevegter@planet.nl

De Strandloper

De Strandloper is het kwartaalblad van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk. Oplage : 650 exemplaren.

De redactie bestaat uit: H. de Bruijn, C. Erkelens, W.J. Kuijper en C.M.J. Verweij.

Inleveren kopij: Stakman Bossestraat 68, 2203 GL Noordwijk.

of via E-mail: keeserkelens@hotmail.com

Bezorging: Jan Jacobs, Prins Bernardstraat 7, 2202 LD Noordwijk, Telefoon: 071-3610396
jan-jacobs@zonnet.nl

Homepage vereniging: <http://www.strandloper.nl>

Het laatst verschenen nummer van de Strandloper is ook (in kleur) te downloaden vanaf onze website.

Jan Verwey Natuurcentrum

Het Jan Verwey Natuurcentrum is gevestigd in een deel van de vroegere Chr. Mavo, Duinweg 13a Noordwijk. Parkeren bij het Bollenbad! Onze uitgebreide natuurbibliotheek, die regelmatig wordt aangevuld met nieuwe uitgaven, heeft hier ook een plaats gekregen. Informatie over de natuur in en rond Noordwijk wordt gegeven met behulp van informatiepanelen en informatieve stands.

Voor groepsbezoek (schoolklassen en dergelijke) is het centrum het gehele jaar geopend.

Contactadres: Ineke van Dijk, Duinkant 20, 2203 NK Noordwijk, Tel. 071-3616954, Email:
vandijkineke@hotmail.com

Het Natuurcentrum is verder geopend tijdens de inloopochtenden op iedere eerste zaterdag van de maand tussen 10.00 en 12.00 uur. Zie hiervoor ook de bijgesloten agenda.

Sluitingsdatum inleveren kopij voor De Strandloper 43e jaargang nummer 3: 19 augustus 2011

Niets uit dit tijdschrift, met uitzondering van korte citaten, mag worden gereproduceerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in welke vorm dan ook, zonder schriftelijke toestemming van het bestuur van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk.

Inhoud:

Voorplaat: <i>foto Jan Hendriks, opmaak René van Rossum</i>	pag. 3
Agenda, <i>Franciska Faber, Peter Spierenburg</i>	pag. 4
Bestuursmededelingen, <i>Franciska Faber, Peter Spierenburg</i>	pag. 5
Bericht van de penningmeester, <i>Koen Vegter</i>	pag. 8
Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek, <i>Jelle van Dijk</i> <ul style="list-style-type: none">• Astrid Kant 2011. Weidevogels.	pag. 9
Inventarisatie en schoonmaakactie nestkastjes Vinkenveld, <i>Jos Zonneveld en Rob Choufoer</i>	pag. 10
Nieuw Vogelboek over Noordwijk en omstreken! <i>Koene Vegter</i>	pag. 12
Algarve. Over vogels en overwinteren, <i>Jaap Faber</i>	pag. 15
Lesbos, paradijs voor vogels en vogelaars, <i>Ruurd Eisenga</i>	pag. 20
Rondje Groen, <i>W. Andelaar</i>	pag. 25
Inloopochtenden, <i>Ineke van Dijk</i>	pag. 26
Vrijwilligers aan het werk in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD). <i>Piet Broekhof</i>	pag. 27
Tuinvogeltelling, <i>A.J.M. Schipperijn</i>	pag. 31
Aankondiging Waddenweekend, <i>Ruurd Eisenga</i>	pag. 32
'Het Grote Zeeboek' centraal`	pag. 33
Vrijwilligers gezocht, <i>Ineke van Dijk</i>	pag. 34
Opvallende waarnemingen jan-maart 2011, <i>Peter Spierenburg</i>	pag. 35
Veldwaarnemingen jan-maart 2011, <i>Peter Spierenburg</i>	pag. 37
Werkgroepen en commissies	pag. 41

Bij de voorplaat: **Havik**

foto: Jan Hendriks

Omstreeks 1995 vestigde de Havik zich als broedvogel in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Enkele jaren later bouwde een paar een stevig horst op het terrein van de Noordwijkse Golfclub, het rustigste deel van de Noordduinen.

Haviken beginnen al eind maart met broeden en de jongen vliegen rond 20 juni uit (foto genomen op 18 juni 2008).

De jonge Haviken kregen regelmatig duiven, kraaien en konijntjes aangeboden, gelet op de prooi-resten onder het nest. Voordat de jonge Haviken echt uitvliegen, kruipen ze nog enkele dagen over de takken rondom het nest. We noemen ze dan 'takkelingen'.

JvD

Agenda juni 2011

Inloopochtenden

Zaterdag 2 juli 10.00 – 12.00 uur
Zaterdag 7 augustus 10.00 – 12.00 uur
Zaterdag 4 september 10.00 – 12.00 uur

Jeugdactiviteiten

Slootjes-excursie

Zaterdag 18 juni
Tijd: 10.00 – 11.15 uur
Varkensboslaan (achter Offem)
Met Wim Kuyper
Vooraf aanmelden per e-mail

Kornetvissen

Zaterdag 27 augustus
Tijd: 10.00 - 11.15 uur
Verzamelen bij de vuurtoren Kon.
Wilhelminaboulevard
Met Arie Ammeraal
Aanmelden via
jeugd natuurclub noordwijk@live.nl

Vleermuisexcursie (voor 8-15 jaar)

Vrijdag 16 september
Tijd: 19.45 tot +/- 21.00 uur
Vertrek vanaf het koetshuis van het
Leeuwenhorstbos aan de Gooweg
Met Rob Timmerman
Aanmelden vooraf via
jeugd natuurclub noordwijk@live.nl.
Wie het in het donkere bos te spannend vindt
mag een volwassene meenemen.
LET OP: bij regen wordt de excursie verzet
naar zaterdag 17 september, zelfde tijd

Excursies

Zeedorpenlandschap Wijk aan Zee

Zaterdag 9 juli
Tijd: 8.00 - 12.30 uur
Vertrek vanaf de Northgohal
Aanmelden bij Jelle van Dijk (071-3610833)
of per e-mail: excursiesvnnv@gmail.com

Vogelexcursie Groene Jonker

Zondag 7 augustus
Tijd: 8.00 – 12.30 uur
Vertrek vanaf de Northgohal.
Aanmelden per e-mail op
excursiesvnnv@gmail.com of bij Rien Sluijs
(tel. 071-3610945)

Meerdaagse excursies

Kampeerweekend Lauwersmeer

Vrijdag 26 augustus – zondag 28 augustus
camping Lauwerszee in het Groningse
Vierhuizen
Aanmelden per e-mail op
excursiesvnnv@gmail.com of bij Jelle van
Dijk (071 3610833)

Vogeltrek bij Falsterbo

woensdag 31 augustus - dinsdag 6 september
Ljungens Camping in Falsterbo (Zuid-
Zweden)
Meer informatie bij Jelle van Dijk (071
3610833)

Waddenweekend Terschelling

vrijdag 9 september - zondag 11 september
Aanmelden per e-mail op
excursiesvnnv@gmail.com
Meer informatie bij Ruurd Eisenga
(r.eisenga@gmail.com)

Bestuursmededelingen juni 2011

Franciska Faber, Peter Spierenburg

Het voorjaar is toch wel een prachtige tijd voor natuurliefhebbers. Onder laatste nieuws vliegen de berichtjes over 'eerstelingen' je om de oren. Bij het schrijven van deze bestuursmededelingen zijn inmiddels ook de eerste gierzwaluwen alweer gespot. En uiteraard wordt er heel wat op de gevoelige plaat vastgelegd.

Onderhoud Watersnip

In aanloop naar het voorjaar moest ook het nodige gebeuren. Eind februari werden de handen uit de mouwen gestoken bij Plan Watersnip, het plas-dras gebiedje bij Klei-Oost. Een flinke groep vrijwilligers ging aan de slag om elzen rond de uitkijkeuvel te zagen, zodat het uitzicht naar het weiland weer vrij was. Na het harde werken smaakte de erwtensoep van Ineke heerlijk.

Nestkastjes project Vinkeveld

In voorbereiding op het broedseizoen hebben Jos Zonneveld en Rob Choufoer de nestkastjes van het Vinkeveld-project geïnventariseerd en schoongemaakt. Het bleek bijvoorbeeld, dat in 38% van de mezenkastjes gebroed was, een mooi resultaat. Jammer dat in de kastjes voor de Winterkoninkjes en Roodborstjes geen teken van broedactiviteiten werd gevonden. We zijn benieuwd hoe het dit seizoen gaat. (Zie ook verslag elders in dit blad.)

Strandloper-onderzoek

In februari kwam Jeroen Reneerkens weer langs voor een lezing over zijn Strandloper-onderzoek. Dat was dubbel interessant dit keer, omdat er ook onderzoek gedaan was aan het Noordwijkse strand. Daarnaast houdt Hein Verkade de ontwikkelingen hier goed in de gaten. Half februari maakte hij zelfs een nachtelijke wandeling van Noordwijk naar Katwijk op zoek naar drieteentjes. Bij de uitwatering trof hij een groep van ongeveer

180 foeragerende drieteentjes aan. “Zou het dan zo zijn dat de vogels de nacht doorbrengen met foerageren en rusten op het strand tussen Noordwijk en Katwijk, waar het overdag druk is met wandelaars en zij vervolgens overdag op het stillere strand ten noorden van Noordwijk bivakkeren?”, vraagt Hein zich af. Kortom, er is nog veel te ontdekken als het gaat om onze logovogel.

Vrijwilligers

Onze vereniging telt gelukkig een groot aantal vrijwilligers en vrijwilligsters, waar we regelmatig een beroep op kunnen doen. Gelukkig, want geen enkele vereniging draait zonder vrijwilligers. Velen van hen doen 'onzichtbaar' werk; daar merken we pas wat van als het niet meer gebeurt. Denk bijvoorbeeld aan het verzorgen of rondbrengen van de Strandlopers, het onderhoud van het plein en ingang van het centrum of het schoonhouden van het centrum. Op 4 maart werd deze groep tijdens de vrijwilligersavond in het zonnetje gezet.

Kees Erkelens werd vanwege zijn inzet voor de Strandloper en de website benoemd tot 'vrijwilliger van het jaar'. Iedereen langs deze weg nogmaals hartelijk dank voor alle inzet!

Excursies

Excursies waren er ook weer volop, onder andere naar Noord-Holland en naar Starrevaart en de Wilck. Vooral die laatste maakte alle verwachtingen waar. Bij de Starrevaart waren alle 'wintereenden' maar ook de 'zomergasten' aanwezig. Met een heerlijk zonnetje in de rug liet al dit prachtigs zich vanaf het dijkje goed bekijken. In het riet zong de eerste Rietgors, op het water foerageerden onder andere Pijlstaarten. Door het goede weer was het ook in het open polderland goed toeven. Daardoor konden de 25 deelnemers ook diverse weidevogels goed horen en bekijken, zoals Grutto's, Tureluurs en een Watersnip. Weidevogels stonden ook centraal bij de weidevogelexcursie in april. Een tiental liefhebbers fietste een rondje langs onder andere de Elsgeesterpolder, het land van Vrolijk (een hooiland dat als natuurgebied wordt beheerd) en het natuurgebiedje de Watersnip.

Ook de deelnemers aan de vogelzangcursus gingen op excursie. De cursus is een combinatie van theorie en praktijk en enorm populair. Dit voorjaar waren er ca. 27 deelnemers.

Vrijwilligersavond

Eerste excursie van de nieuwe 12+ club in de AWD.

Dit voorjaar is ook de nieuwe club voor 12+ gestart. Ze brachten onder andere een bezoek aan de Waterleidingduinen. Ze spotten allerlei soorten vogels, maar zagen ook damherten, en een snoek van een meter, die heerlijk lag te zonnen in ondiep water. Wil je een keer mee? Bel dan met Gab de Croock (071-4013314) of mail

naar [noordwijkenatuurvrienden@gmail.com](mailto:oordwijkenatuurvrienden@gmail.com).

Ook de Jeugdnatuurclub heeft een afwisselend programma: op de fiets weidevogels bekijken (en dan moet je natuurlijk ook slotje springen), fossielen bestuderen en daarnaast gingen ze op bezoek bij Sterrenwacht Foucault in De Zilk. Jammer dat het weer niet mee werkte (het was bewolkt), maar er was genoeg te zien: foto's, een planetarium en een grote sterrenkijker in de 'cabrioletkamer'.

Verslag ALV

Voorafgaand aan een boeiende lezing over vlinders, vond de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats. Aan de orde kwamen onder andere het Jaarverslag over 2010 en het Financieel Jaarverslag. Dat laatste is officieel goedgekeurd door de Kascommissie. Omdat de samenstelling van de kascommissie jaarlijks wijzigt, is er ook een nieuw lid

benoemd van de Kascommissie: Toine Nooijen. Samen met Herbert de Bruijn controleert hij volgend jaar de boeken.

In het bestuur waren dit keer Koene Vegter, Nel Nooijen en Franciska Faber aftredend. Alledrie stelden zij zich herkiesbaar, waarna ze met instemming van de aanwezige leden benoemd werden voor een nieuwe bestuursperiode van drie jaar.

Ook de begroting 2011 kwam aan de orde. De Vereniging heeft de financiële zaken goed op orde voor komend jaar. Wel zijn er twee factoren die we nog niet helemaal kunnen inschatten. Ten eerste verschijnt eind dit jaar een nieuw boek van de Vereniging over de vogels in de bollenstreek. Voor de financiering hebben we zelf een reservering opgenomen. Daarnaast zijn we druk bezig met het zoeken van sponsors. Of en wat we van het boek terugverdienen, moeten we afwachten. Een tweede factor is de verhuizing die voor 2012 gepland staat. Als de verbouwing klaar is, krijgen wij een eigen ruimte in de Openbare Bibliotheek Noordwijk. We verwachten dat we daardoor wel met nieuwe vaste kosten te maken krijgen, die we tot nu toe niet hebben. Denk bijvoorbeeld aan beveiliging, schoonmaak en onderhoud. Met de gemeente, de bibliotheek en de overige betrokken partijen

bij de Morgenster blijven we in gesprek over de verhuizing.

Cultuurcafé

Een vertegenwoordiging van het bestuur was aanwezig bij de opening van het nieuwe Cultuurcafé van Boekhandel Van der Meer. Als vereniging werken we regelmatig samen met de boekhandel. Het Cultuurcafé organiseert af en toe ook activiteiten met een link naar de natuur (zie hetcultuurcafe.nl). Zo werd de presentatie van het nieuwe kinderboek "Het grote Zeeboek" gecombineerd met een strandexcursie. Een enthousiaste groep kinderen ging op pad met Wim Kuijper van onze vereniging. (Zie ook elders in dit blad.)

Educatieve dag voor docenten

Educatieve dag voor docenten

De Educatieve Werkgroep organiseert normaal gesproken activiteiten voor kinderen, maar

kreeg onlangs het verzoek of ze – gezien hun ervaring – misschien een dag voor docenten kon verzorgen. Een grote groep leerkrachten van het Protestants Christelijk onderwijs maakte begin april een bijzondere wandeling door Leeuwenhorst en leerde wat je buiten in de natuur allemaal voor activiteiten voor kinderen kunt opzetten.

Herten en reeën

Het faunabeheerplan voor de Waterleidingduinen lag tot 25 maart ter inzage op het provinciehuis. Onderdeel hiervan is het afschieten van dieren om de overlast voor verkeer en bollenkwekers te verminderen.

Als Vereniging volgen we deze ontwikkelingen met belangstelling.

Wat betreft de damherten vinden we het hek voldoende en zijn we in principe niet tegen afschieten op de bollenvelden. Afschieten in de duinen is wat ons betreft niet nodig. Voor het afschieten van damherten ligt nog geen vergunning. Eerst moet het faunabeheerplan goedgekeurd zijn. Provincie en gemeente zijn het hier nog niet over eens.

Momenteel wordt er ook gepraat over het afschieten van reeën. Er is echter nog veel onduidelijkheid over de

daadwerkelijke overlast, de aantallen reeën die er zijn en wanneer er dan sprake is van 'te veel reeën'. Daarom zijn we geen voorstander van afschot.

Bericht van de penningmeester

Contributiebetaling 2011

Begin mei hebben bijna 500 leden van de vereniging hun contributie 2011 al overgemaakt, waarvoor hartelijk dank. Een herinnering voor de laatste kleine honderd leden om dit graag op korte termijn ook te doen.

Digitale Strandloper

Een toenemend aantal leden vindt het

voldoende om de Strandloper in digitale vorm – en daarbij tevens in kleur! – tot zich te nemen.

Wanneer u ook genoeg heeft aan een digitale Strandloper – via www.strandloper.nl – en daarom geen prijs meer stelt op bezorging of toezending van de papieren Strandloper, graag een berichtje aan koenevegter@planet.nl.

Koene Vegter

Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek

Jelle van Dijk

Astrid Kant 2011. *Weidevogels*. Uitgeverij Roodbont, Zutphen. Prijs €29,95.

In ons land broeden nog steeds veel weidevogels. De ontginning van de laaggelegen moerassen heeft er eeuwen terug voor gezorgd dat hier uitgestrekte, vochtige graslanden liggen. Hierin vestigden zich tal van broedvogels die hier met succes jongen konden grootbrengen. Toen halverwege de vorige eeuw de bemesting van de graslanden toenam, had dit aanvankelijk een positieve uitwerking op soorten als Grutto en Kievit. In het bemeste hooiland waren meer prooidieren te vinden dan in de schrale graslanden die daarvoor overal het beeld bepaalden. Bij andere soorten zoals Kemphaan en Watersnip begon toen al de terugloop in aantallen.

De intensivering van het graslandbeheer heeft de laatste decennia een ongekende omvang aangenomen. Ruilverkaveling gepaard gaande met betere ontwatering en peilverlaging maakte de weg vrij voor intensiever graslandbeheer. De giersproeier werd vervangen door de mestinjector, het bultige grasland werd geëgaliseerd en het bloemrijke

grasland veranderde in een biljartlaken van snelgroeiend raaigras. Door de intensieve bemesting en de klimaatverandering kon het maaien steeds eerder in het voorjaar beginnen. De periode tussen het laatste bezoek van de mestinjector en de komst van de maaimachines voor de eerste snede is voor vrijwel alle weidevogels te kort geworden om nog met succes jongen te kunnen grootbrengen. Alleen met aangepast graslandbeheer (later maaien) of het markeren van de nesten voordat de maaimachines hun werk doen, kunnen legsels gered worden. Maar met het redden van het nest, is het broedsucces nog niet verzekerd. De jonge weidevogels moeten voedsel en dekking kunnen vinden. Wordt dus een grote oppervlakte in één keer gemaaid, dan hebben de jongen die het maaien overleefd hebben, nog weinig kans. In het gemaaide grasland kunnen ze geen insecten meer vinden en bovendien zijn ze overal zichtbaar voor predatoren als Blauwe Reiger en Zwarte Kraai. Geen wonder dat er vrijwel geen broedsucces te melden is van landerijen waar niet op de een of andere manier rekening met de vogels is gehouden.

Astrid Kant heeft een bemoedigend boek geschreven. Als geen ander kent zij het doen en laten van de weidevogels. Ruim 20 jaar observeert en fotografeert zij de weidevogels in hun doen en laten vanuit een schuilhutje. In dit boek doet zij verslag van de paar maanden dat de weidevogels in onze polders proberen voor nageslacht te zorgen. Alle bedreigingen komen in woord en beeld aan bod, waarbij niet geschuwd wordt om vertrapte nesten en kapot gemaaide jongen te tonen. Met grote nadruk wordt gewezen op het feit dat weidevogelbescherming niet mag stoppen bij het beschermen van de nesten. Het gaat er om dat er werkelijk jongen groot komen. De weken na het uitkomen van de eieren zijn cruciaal. In die weken moeten er goede omstandigheden voor de kuikens zijn. Zo niet, dan heeft het weinig zin om door het plaatsen van stokjes de nesten te redden.

Behalve de weidevogels komen in dit boek ook beschermers aan bod.

Daarbij zijn uiteraard agrariërs die wat voor de weidevogels over hebben, maar ook deskundigen zoals Gerrit Gerritsen van Vogelbescherming Nederland en Adriaan Guldemond van het Centrum voor Landbouw en Milieu. Hun verhalen maken duidelijk dat er nog steeds mogelijkheden zijn, maar ook dat dit zonder financiële tegemoetkoming vanwege gederfde inkomsten niet mogelijk zal zijn.

Dit prachtige weidevogelboek is vooral geschreven voor de duizenden vrijwilligers die

zich in ons land inzetten voor het behoud van onze weidevogels. Regelmatig verschijnen artikelen waarin beweerd wordt dat agrarisch natuurbeheer vrijwel geen effect heeft op het behoud van de weidevogelpopulaties. Dat zal voor een deel zeker juist zijn, omdat in het verleden te veel op nestbescherming en te weinig op jongenbescherming werd ingezet. Met dit boek in de hand zal iedereen begrijpen dat beide nodig zijn.

Inventarisatie en schoonmaakactie nestkastjes Vinkenveld

Jos Zonneveld en Rob Choufoer

Vorig jaar is er in het Vinkenveld een nestkastjesproject geweest onder de naam **Vreemde Vogels in het Vinkenveld**. Dit was een project van twee Vinkenveld bewoners (Jos Zonneveld en Rob Choufoer) in nauwe samenwerking met de Noordwijkse Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming en de Gemeente. Bij dit project konden de inwoners een nestkastje adopteren dat vervolgens door de Gemeente werd opgehangen. Het eerste nestkastje werd daarbij medio februari door wethouder Vroom opgehangen onder het motto 'Wethouder Vroom kan de boom in' en waarvoor de oude ladderwagen van de Noordwijkse brandweer van stal werd gehaald. In plaats van een kat uit de boom halen was het nu een nestkastje ophangen. Als onderdeel daarvan vond er in het voorjaar ook een wandeling door de wijk plaats onder de noemer **Vroege Vreemde Vogelwandeling**. Onder leiding van Hein Verkade werden de deelnemers geïnformeerd over de verschillende vreemde vogels in de wijk. Daaruit bleek dat, als je gericht keek en luisterde, je tot de ontdekking kwam dat er veel verschillende soorten vogels zich in onze wijk ophouden.

Met name de zanglijster zorgde voor een perfecte muzikale omlijsting van de wandeling...

Zaterdag 5 maart jl. hebben Jos en Rob de nestkastjes schoongemaakt en kon de eindbalans van het broedseizoen 2010 worden opgemaakt. Bekend was dat in diverse kastjes gebroed was maar een totaaloverzicht ontbrak. Gewapend met een ladder en ander gereedschap werden alle nestkastjes geïnspecteerd en waar nodig schoongemaakt. Van de in totaal 47 opgehangen nestkastjes waren er 33 voor mezen, 8 voor Winterkoninkjes en 6 voor Roodborstjes. Bij de schoonmaakactie bleken drie bomen met nestkastje en al (1x mees, 1x Winterkoninkje en 1x Roodborstje) door de Gemeente omgezaagd en verdwenen. Zonde!

Van twee andere mezenkastjes was de deksel er af. Deze zullen worden gerepareerd en opnieuw opgehangen. Dus dit seizoen starten we met totaal 44 nestkastjes (32x mees, 7x Winterkoninkje en 5x Roodborstje).

Van de 32 nog wel aanwezige mezenkastjes bleken er 12 bezet te zijn geweest en was duidelijk te zien dat hierin ook door vogels was gebroed. Wat opviel is dat veel van het nestmateriaal bestond uit honden- en kattenharen.

Van één mezenkastje hebben we de inhoud niet kunnen controleren omdat een stel pimpelmezen al druk bezig was met de inrichting van hun nestje. Tsja, dat prille geluk wil je dan natuurlijk niet verstoren. Hieruit blijkt dat in zo'n 38% van de mezenkastjes is gebroed. Een prima resultaat en verklaart

wellicht ook de aanwezigheid in de wijk van veel kool- en pimpelmezen en daarmee hun vrolijk gezang. Laat maar komen die lente!! Echter, bij de Winterkoninkjes en Roodborstjes werd in geen enkel nestkastje een teken van broedactiviteiten teruggevonden. Triest maar waar. Blijkbaar zijn de omstandigheden in onze wijk voor deze vogels niet optimaal. Dat wil overigens niet zeggen dat ze niet op andere plekken in de wijk broeden maar in ieder geval niet in de nestkastjes.

Wat wel opviel is dat in vele tuinen en bij veel huizen aan het welzijn van vogels wordt gedacht door voederplaatsen en/of nestkastjes en dat is natuurlijk goed om te constateren. En het zorgt natuurlijk voor een leuke en kleurrijke afwisseling van vogels in en rond je tuin. In bijgaande lijst kan worden nagegaan waar de nestkastjes hangen en waar is gebroed en waar niet. Uiteraard kan dit het komend seizoen er heel anders uit zien. Resultaten uit het verleden zijn immers geen garantie voor de toekomst en dat geldt ook voor nestkastjes...

Schoonmaak en Inventarisatie Vreemde Vogels in het Vinkeveld Zaterdag 5 maart 2011

Straat nr = adoptie-adres

M = Mezenkast

R = Roodborstkastje

W = Winterkoningkastje

Branding 40

1x M T.h.v. huisnummer 38. *Nee*

1x M Speelplaats linksachter t.h.v. huisnummer 33/35 (Uitvaltij). *Nee*

Deining 11

1x M Rechts voor t.h.v. nummer 5. *Ja*

1x M Speelveld achterin. *Nee*

1x W T.h.v. huisnummer 9 in bosjes. *Nee*

Deining 21

1x M Voor huis. *Ja, Pimpelmees.*

1x M Grasveld achter huis. *Nee*

Kokkel 17

1x M Denneboom rechts, parkeerplaats. *Ja*

Hoogtij 16

1x R Aan uitbouw van huis. *Nee*

1x W Aan schutting (links hoog paal, doornige struik). *Nee*

Hoogtij 24

1x M Grasveld achter huis. *Ja*

1x M Grasveld achter huis. *Nee*

Hoogtij 36

1x R Grasveld achter huis. Boom met klimop. *Nee*

Hoogtij 71

1x M T.h.v. huisnummer 73. *Nee*

1x M Linksachter in grasveld. *Pimpelmezen al bezig met bewoning*

1x R Rechtsachter bij stekelige doorns. *Nestkastje weg*

Hoogtij 123

1x W Plantsoen t.h.v. nummer 127. *Nee*

Hoogtij 129

1x R Recht tegenover huisnummer. *Nee*

Hoogtij 131

1x M Recht tegenover huisnummer. *Nee*

1x R T.h.v. huisnummer 113/115 (struik/boom). *Nee*

1x W T.h.v. huisnummer 119/Hoek Wantij. *Nee*

Hoogtij 145

1x M Recht voor huis. *Ja*

1x M T.h.v. 139/Hoek Uitvaltj. *Nee*

1x W In conifeer t.h.v. huisnummer 141. *Nee*

Obliehoren 43

1x M Achterzijde, Herenweg. *Ja*

Penhoren 8

1x M Achter bij parkeerplaats. *Nee*

1x M Fuikhoren t.h.v. huisnummer 35/37. *Nee*

Penhoren 26

1x M Achterzijde, middelste boom. *Boom en nestkastje weg*

Schelpenhoek 15

1x M Recht voor huis. *Ne, dak weg van nestkastje*

1x M T.h.v. huisnummer 5. *Nee*

Strandloper 10

1x W Achterkant aan boomstronk. *Nee*

Strandloper 34

1x M Achterkant, boom hoek park. *Nee*

Strandplevier 19

1x M T.h.v. huisnummer 17/19. *Ja*

1x M Achterzijde, Alk t.h.v. speelplaats De Jutter. *Nee*

Wantij 3

1x M Linksachter in grasveld t.h.v. naast huisnummer 2. *Nee*

1x W Boom met klimop links van bankje. *Nee, Boom en nestkastje weg*

Zager 5

1x M Grote boom bij speelplaats. *Nee*

Zager 10

1x M Achterzijde, t.h.v. eigen tuin. *Nee*

1x M Achter bij kinderspeelplaats t.h.v. kinderspeelplaats (t.h.v. huisnr. 24). *Ja*

Zilvermeeuw 25

1x M Achterzijde, Wilg Vloedlijn t.h.v. huisnummer 15. *Ja*

Zilvermeeuw 31

1x M Boom bij meertje. *Ja*

1x R Denneboom links van poort (nr. 31). *Nee*

1x W Boompje links van 31 *Nee*

2x M Springtij aan waterkant. *1x Nee, 1x Ja, dak van nestkastje af.*

2x M Zandbank aan waterkant. *1x Nee (kant Bonnikeplein), 1x Ja*

Nieuw Vogelboek over Noordwijk en omstreken!

Koene Vegter

Het is natuurlijk altijd mooi wanneer je twee hobby's, zoals in mijn geval vogels en boeken, kunt combineren in de uitgaaf van één prachtwerk over de vogels van Noordwijk en omgeving. Een en ander betekent wel, dat ik als penningmeester van de vereniging binnenkort voor één van de grootste transacties sinds mijn aantreden in maart 2002 kom te staan. Naar verwachting zal in september 2011 een bedrag van ruim € 25.000,- aan de drukker betaald gaan worden. Voor dit bedrag wordt dan wel een pallet met ruim 1500 nieuwe vogelboeken bij ons afgeleverd. Gelukkig hebben we hier al menig jaar voor kunnen sparen en zijn er de afgelopen jaren ook enkele legaten en subsidies voor dit doel binnengekomen. Bovendien zijn er diverse natuurorganisaties die ons op basis van onze reputatie financieel

willen ondersteunen bij dit project, zoals bijvoorbeeld Waternet, dat veel waardering heeft voor de gegevens die leden van de vereniging de afgelopen jaren in het gebied van de Waterleidingduinen hebben verzameld. Deze situatie is maar moeilijk vergelijkbaar met de financiële toestand van de vereniging in 1989 toen mijn voorganger, Jan Veefkind, f 35.000 aan de drukker moest overmaken voor 1200 exemplaren van het voorlaatste vogelboek *Vogels van Noordwijk en omstreken*. Gelukkig kon de rekening toen nog net betaald worden en binnen twee maanden na de presentatie van het boek was er al weer een stevige buffer, want de verkoop liep als een trein.

Dat de verkoop van het nieuwe vogelboek aan het einde van dit jaar ook zo voorspoedig zal gaan, daar ben ik eigenlijk wel van overtuigd.

Ik zeg dat niet alleen omdat ik dat als penningmeester natuurlijk prettig en noodzakelijk vind, maar vooral omdat de schrijvers Peter Spierenburg, Jelle van Dijk en Hans van Stijn af en toe iets hebben losgelaten over het boek dat gaat komen. Over de titel doen ze nog wat geheimzinnig. Een eerste idee voor een pakkende titel is voorgelegd aan een select gezelschap vogelaars, dat in april met het schip de *Plancius* een expeditie maakte over de zuidelijke oceaan bij Antarctica en Tristan da Cunha. We zijn benieuwd wat hier te midden van de vele stormvogels en albatrossen uit is gekomen!

Over de inhoud zijn de schrijvers loslippiger geweest. Het boek begint met een aantal algemene hoofdstukken per landschapstype. Zo zijn er hoofdstukken over de Noordzee, het strand, de duinen, de bossen, de graslanden, de bollenvelden en de dorpen. Beschreven wordt hoe de vogelstand zich hier in de loop der jaren heeft ontwikkeld, gerelateerd aan landschappelijke ontwikkelingen. Het gehele gebied tussen de Katwijkse Uitwatering en de provinciegrens met Noord-Holland (met de Leidse Trekvaart als oostelijke begrenzing) is in de jaren 2003-2007 opnieuw op broedvogels onderzocht zoals dat ook in de jaren tachtig gebeurde. In de Strandloper is daar jaarlijks verslag over uitgebracht. Alle gegevens uit dit onderzoek, maar ook alle gegevens uit het archief zijn gedigitaliseerd. Een gigantische klus! Dankzij deze inspanning zullen fraaie kaartjes, figuren en tabellen in het boek te zien zijn. Natuurlijk wordt dit alles ruim voorzien van foto's, waarbij u straks onder meer de naam van Jan Hendriks zult tegenkomen. Bij elk van deze hoofdstukken is ook een interview opgenomen met iemand die iets met dat landschap te maken heeft. Zo is in het hoofdstuk Duinen een interview met Fred Koning, de roofvogel- en uilenspecialist van de Amsterdamse Waterleidingduinen, opgenomen, terwijl bij de vogels van de dorpen Hein Verkade zijn ervaren mening geeft.

In het tweede deel van het boek komen alle soorten aan bod die in het onderzochte gebied zijn gezien. Dat zijn er heel wat, namelijk 332! Daarbij zijn soorten die hier maar eenmaal zijn gezien, zoals de Goudlijster - in 1972 - of eenmaal zijn geschoten, zoals de Giervalk - in

1849. Bij deze zeldzaamheden is te lezen waar ze broeden en waar ze overwinteren, waardoor hun voorkomen in onze regio in perspectief wordt gezet. De soorten die hier algemeen voorkomen en ook broeden, krijgen de meeste aandacht. Ingegaan wordt op toe- of afname en de mogelijke oorzaken die hieraan ten grondslag liggen. Ook dit deel van het boek zal rijkelijk voorzien zijn van kleurenfoto's.

In veel soortteksten worden waarnemingen van Jan Verwey genoemd. Het is ongelooflijk wat hij in het begin van de vorige eeuw aan kennis over de Noordwijkse vogels wist te verzamelen. Gelukkig voor ons heeft hij veel opgeschreven, waardoor wij nu dankbaar gebruik kunnen maken van deze historisch gegevens. Behalve de naam van Jan Verwey, zal de lezer af en toe ook de namen van nu actieve vogelaars tegenkomen. Aan het slot van deze bijdrage is een soorttekst te vinden die goed laat zien hoe gedetailleerd het voorkomen in onze regio beschreven wordt.

Natuurlijk wilt u graag weten hoe het boek er uit zal zien en wat er voor betaald zal moeten worden. Het zal een stevig boekwerk worden, gedrukt op A-4 formaat en voorzien van een harde kaft. De schrijvers denken ruim 300 pagina's nodig te hebben om de Noordwijkse vogelstand te beschrijven. In de winkel zal het boek rond de 25 euro gaan kosten maar als alles een beetje meezit, hopen wij het de leden van de vereniging aan te kunnen bieden voor de zeer speciale prijs van ongeveer 15 euro.

Tot slot de soorttekst die mij reeds werd toegestuurd en waarin ik tot mijn verrassing mijzelf en mijn buurman tegenkwam bij de waarneming van een zeker niet alledaagse vogel in en rond het Noordwijkse.

Roerdomp* *Botaurus stellaris* *Onregelmatige gast

Roerdompen broeden in een brede zone van West-Europa tot aan de Stille Oceaan, noordelijk tot Zuid-Finland en zuidelijk tot aan de Middellandse Zee. In strenge winters trekken vogels uit het Oostzeegebied en Oost-Europa naar ons land.

Nadat al enkele jaren de roep van de Roerdomp in het Noord-Hollandse deel van de AWD was te horen, werd daar in 2002 voor het eerst een broedende Roerdomp

aangetroffen. In 2009 was de stand in het infiltratiegebied toegenomen tot negen paren. Het kenmerkende 'hoempende' geluid was op 2 juni 2007 ook te horen in het zuidelijkste puntje van het infiltratiegebied, nog net in de gemeente Noordwijk gelegen.

In onze regio zien we vrijwel uitsluitend Roerdampen tijdens vorstperioden. Vooral het Oosterduinse Meer is dan in trek. De rietzoom geeft goede dekking en ook na enige dagen strenge vorst is hier nog open water te vinden. Tienmaal werd de Roerdomp hier voor korte of langere tijd gesignaleerd. Steeds ging het om één vogel, maar in januari 2006 waren regelmatig 2 ex. aanwezig. Het Van Limburg Stirumkanaal was vroeger ook een plaats waar af en toe een Roerdomp verscheen.

Deze waarnemingen waren minder sterk aan vorstperioden gebonden dan die langs het Oosterduinse Meer. Viermaal werd deze soort

vliegend over de zeeleep of het strand waargenomen, steeds tijdens vorstperioden. Op 25 december 2010 kon Kees Kooimans op het strand bij de Duindamse Slag een verzwakte Roerdomp vangen.

De overige waarnemingen betreffen meldingen van Roerdampen die, meestal bij vorst, opdoken op plaatsen als het Oosterkanaal, het Langeveld, Willem van den Bergh, Boekerslootlaan (Noordwijk-Binnen), Nieuw-Leeuwenhorst en Klein-Leeuwenhorst. Dat een Roerdomp soms op een onverwachte plaats is te zien, bleek op 21 december 2010 toen Koene Vegter een Roerdomp zag neerstrijken in het riet rond de vijver in het Middengebied langs de Nieuwe Zeeweg.

Wat de winterwaarnemingen betreft viel de vroegste waarneming op 16 oktober 2005 (Van Limburg Stirumkanaal) en de laatste op 14 maart 2006 (Oosterduinse Meer).

Kleine Rietganzen; Een foto van Jan Hendriks die waarschijnlijk in het boek zal komen.

Algarve. Over vogels en overwinteren.

Jaap Faber

Rijdend van Faro over de snelweg naar het westen wordt mijn beeld van de Algarve bevestigd. Aan de zuidkant trekken stranden en dorpen met hoogbouw voorbij. Aan de noordkant kleinschalige sinaasappel plantages. Gaandeweg ligt de zee steeds vaker verscholen achter kliffen, en zie je het groen-blauwe water alleen als er een riviertje in eindigt. Veel water stroomt er niet, wat dat wordt aan de andere kant van de snelweg opgevangen in stuwmeren, om in de zomertijd als drinkwater te dienen. Van die stuwmeren zie je echter niets.

Na een uurtje zijn we in Luz. Een klein dorpje met voornamelijk laagbouw, en later blijkt dat het in de dorpen ten westen van Luz gebruikelijk te zijn. Net als de steile rotskliffen met hier en daar een piepklein strandje. Ook het achterland is hier anders. Minder sinaasappels, meer heide, veeteelt en soms kurkeik. In het noorden zijn de twee bergen van Monchique te zien.

Met nog wat tijd over voor het donker, verken

ik het dorp en z'n directe omgeving. Er vallen me een paar soorten op, die later in de week overal te zien blijken. In het dorp zitten Kleine Zwartkoppen, met een prachtig rood oogje. Maar ook een enkele gewone Zwartkop. Hier en daar groepjes Putters, die net als de Portugezen zelf met zijn allen door elkaar kwetteren. En ook de Europese Kanarie laat zich van zijn beste kant horen; dat blijft toch een prachtig liedje. Vlak buiten het dorp zijn Blauwe Eksters actief. De Graszangers zijn zich aan het uitsloven, door regelmatig fluitend een rondje boven hun veldje te maken. Dat gaat nog vrij rap, maar af en toe is er een zo opgewonden, dat die nog even blijft door fluiten op een struikje, zodat je even de tijd krijgt om goed te kijken. Handig om alles meteen (weer) eens goed te zien en te horen, want dat kan de komende twee weken makkelijker maken om de bijzondere gevallen er uit te halen.

Kliffen

De volgende dagen maken we verschillende wandelingen langs de kliffen. De Roodborsttapuit en de Kuifleeuwerik zie je dan werkelijk overal. Een keer zit er een veel

Vanaf Luz bestaat de kust voornamelijk uit kliffen

kleiner exemplaar tussen, zonder kuif en met stompere snavel. Dit moet een Kleine Kortteenleeuwerik zijn. Op een klif scheert een Torenvalk vlak over. En nog een, en nog een. Met z'n vijven gaan ze kop over kop de bergwand af. Dit zal een groepje Kleine Torenvalken zijn. Ook de duiven hebben er hier de vaart stevig in, een kenmerk van Rotsduiven. Ik geef ze geen ongelijk, want er blijken hier ook slechtvalken te zitten. Eén laat zich wel erg mooi bekijken. Z'n ochtendwarmingup bestaat uit wat duikvluchten van hoog boven de rots tot vlak over het water, zo'n 200m lager. De nog wat duttende meeuwen schrikken zich naar. Even later zijn ze weer de klos als de valk zijn manoeuvreerskills test. Nu niet door een lange duikvlucht, maar met een lange aanloop met windmee.

Met de kijker niet te volgen zo snel. Hij blijft vlak bij de rots, en ik zie vlak voor mijn neus een minsten net zo grote meeuw een tik krijgen. Ik kan me niet goed voorstellen dat dit echt een prooi zou zijn. Als echter even later ook een vrouwtje Slechtvalk verschijnt, snap ik wat hier aan de hand is. Geen warming-up, maar

patsergedrag.

Wat kalmer maar

net zo fraai is de enkele Blauwe Rotslijster. Ze zitten graag op een rotspunt in het zonnetje, waardoor hun blauwe kleur mooi te zien is. Ook de Beflijster blijkt van rotskusten te houden.

Jagen

Wandelingen in de buurt van de westkust gaan door uitgestrekte heidegebieden. Het is een soort natuurgebied, dat wil zeggen dat er geen

landbouw is. Het is heuvelachtig met hier en daar een dorp. Maar het is toch voornamelijk leeg. Met in het westen weer de nodige kliffen. Ook hier groepen putters, zelfs tot dertig bij elkaar! Opvallend is dat ze hier stil zijn. Ze zien hier blijkbaar weinig Portugezen. De Grauwe Gors laat zich wel vaak horen. Zonder ophouden herhalen zij vanaf telefoondraden hun liedje dat op dat van de Europese Kanarie lijkt, maar veel korter en monotoner is. Een paartje Griuze Gors toont aan dat grijs in tegenstelling tot grauw niet saai is.

Enkele malen vliegen er paartjes Kwartels en Rode Patrijzen op. Ik zou maar oppassen, want een paar maanden per jaar mag je in dit natuurgebied drie dagen per week jagen.

Dat zou ook wel eens een verklaring kunnen zijn voor het kleine aantal roofvogels. Vanuit

Een roos die op bijna elke wandeling te zien is.

de auto zien we een biddende Griuze Wouw. En waarschijnlijk een snelle maar laag over komende Havikarend, die door iemand in ons gezelschap met gevoel voor drama minstens vijf keer zo groot als een buizerd wordt geschat. Daarnaast een paartje rovers met slanke vleugels, dat minuten langs een heuvel heen en weer kruist, maar waar ik door het slechte licht, hun lage hoogte en de grote afstand toch geen naam op durf te plakken.

Terwijl de rest hout aan het sprokkelen is om vanavond de huiskamer te kunnen verwarmen, speur ik nog even het veldje naast het kerkje af. Een Cetti's Zanger is even uit het struikgewas naast het riet gekropen en zit, zeer tegen zijn gewoonte in, in een kaal boompje.

Boomgrens

De kale bergen in het noorden blijven trekken. Tot nu toe hebben ze echter steeds met hun toppen in de wolken gestaan, maar vandaag is dat anders. Bij de VVV is zoals gebruikelijk weer keuze uit twee uitgezette routes. Inmiddels weten we dat dat betekent dat er aan het begin van de route een houten bord zonder informatie staat en dat je onderweg wat paaltjes zult zien staan op plekken waar je alleen rechtdoor kunt. Het boekje over de Via Algarviana, het enige langeafstandspad van Portugal, dat hier over de top van de bergen gaat bevat echter prima kaartjes.

De boomgrens lijkt hier al op 600 meter te liggen. Hoe het komt snap ik niet, maar het levert wel een prachtig rots en heidelandschap op. En het geeft een prachtig uitzicht, tot ver voorbij de 30 km verderop gelegen kustlijn. Tijdens de lunch komt een paartje Grijsz Gors zo dicht bij dat m'n kijker buiten zoombereik komt. Dat speelt me parten als een klein vogeltje verderop op een takje gaat zitten. De vorm, kleuren en omhoog staande staart duiden op een Provençaalse Grasmus, maar voordat ik hem zo scherp in de kijker heb dat ik zijn rode oogje kan zien, is ie weer weg. Ik doe nog langer over mijn lunch dan normaal, maar ik zie hem niet meer terug.

Op de terugweg volgen we de genoemde Via. Het eerste stuk blijkt prima aangegeven. Maar toch missen we een afslag. Dat zal geweest zijn op een van de talloze plekken waar ze eucalyptus aan het vervangen zijn door andere aanplant. Eucalyptus vraagt zeer veel water, waardoor de regen nooit in het dal aankomt. En door de dichte begroeiing is het zeer brandbaar. De werklui hebben blijkbaar te

horen gekregen, dat ze de gesnoeide bossen moeten verzamelen bij de rood-witte markeringen. Bij elke afslag liggen zulke hoge stapels, dat het hier en daar gokken is naar het juiste pad. Op een stuk waar nooit eucalyptus gestaan heeft, treffen we nog een groepje staartmezen. Ik ben blij dat ik de moeite neem om de kijker te gebruiken, want ik was me er nog niet van bewust dat er hier een aparte ondersoort woont, die veel donkerder is dan dat we in Nederland gewend zijn.

Zoektocht

De route naar het echte vogelaarschap is nog lang. Maar één soort, die daarop altijd voorkomt, heb ik alvast: de frustratiesoort. Bij mij is dat de Kuifkoekoek. Al verschillende malen ben ik in gebieden geweest waar die te zien moet zijn, maar dat is me nooit gelukt. Inmiddels heb ik een aardig beeld van de ruime omgeving van Luz, en ik krijg meer en meer het idee dat het hier wel eens zou kunnen lukken. Mijn ANWB gids uit 1999 geeft aan, dat ik alleen in de zomer kans maak. Maar veel soorten die ik deze week al gezien heb blijken hun winter-woongebied inmiddels niet meer

Kurkeiken, met een aanduiding voor het jaar waarin ze van schors zijn ontdaan.

enkel in de buurt van het Spaanse Cadiz te hebben.

De Kuifkoekoek legt zijn eieren in nesten van de Blauwe Ekster, het liefst in een holle kurkeik. Ik huur een fiets in Lagos en rij van de kust een dal in, waar ik veel kans heb op die

combinatie. Het eerste stuk gaat langs een riviermonding. De Steltkluut is te zien, alsook een groep van vijf Flamingo's. De versie die ze hier hebben is wit, doordat er blijkbaar iets anders op het menu staat dan roze kreeftjes of garnalen.

Verderop ligt langs het riviertje kleinschalige landbouw. De hop is regelmatig vliegend te zien met zijn opvallend wit gestreepte vleugels. Met gevouwen vleugels op de grond gaat ie op in zijn omgeving en ik zie hem dan ook niet één keer zitten. Onopvallend is de volledig witte Koereiger zeker niet. Met tientallen zie je ze naast grazende koeien lopen, in de hoop een wegspringende krekkel of sprinkhaan te verschalken. Enkele exemplaren beginnen al hun oranje voorjaarsstropdas te krijgen. De lunch dreigt weer een lange te

Verder fietsend het rivierdal in, tref ik grote groepen Blauwe Eksters aan in velden met kurkeik. Als ik een Kuifkoekoek was, zou ik hier lekker over de rommelige vegetatie rond gaan hopen. Maar helaas. Laatste redmiddel is een fietser die me tegemoet komt. Gezien zijn postuur fietst hij de route alleen stroomafwaarts. Het blijkt de enige Portugees in de regio te zijn die geen engels spreekt. Ik haal mijn boek tevoorschijn, en toon hem een plaatje van de Hop. Ik snap uit zijn woord en gebaar, dat die er lager in het dal veel zijn. Ik maak het wat moeilijker, maar ook voor de volgende test slaagt hij: bij de Klapekster, waarvan ik er even terug twee gezien heb, twijfelt hij, knikt, en zegt iets als "niet veel". De man lijkt er wel wat van te weten. Dan toon ik hem de Kuifkoekoek. Hij moet even

Vanaf de kale Monchique heb je prachtig zicht over de omringende heuvels.

worden, want een paartje patrijsachtigen en ik hadden elkaar niet gezien. Man en vrouw stuiven ieder een andere kant op en zullen elkaar toch weer moeten vinden. Echter voor ik mijn eerste broodje op heb, begint er wat zacht gekakel en 5 minuten later steken de koppen boven het stukje lange gras uit, waar ze in gevlucht zijn. Ik heb het boek net nog bekeken, maar toch kan ik zijn knalrode snavel en zo'n donkere kop niet plaatsen.

denken, maar zegt vrij resoluut nee. Tegen beter weten in vat ik dat op als een nee om van die gekke Hollander af te zijn. Toch stop ik niet meer bij elk kurkeikveldje, en knal vol door bergop naar het begin van het stroompje. De terugweg bergaf gaat razendsnel en dat moet ook wel, want de fiets moet om zes uur weer zijn ingeleverd.

Landpunt

De morgen voor we terugvliegen, lopen we vanaf de trendy haven van Alvor nog een rondje langs de riviermonding, die hier een soort brakke binnensee met strand en wad heeft gevormd. De zon in de rug is goed, maar het is hoog water, waardoor er nog maar een paar zandplaten boven het water uitsteken. Platen bomvol met vogels, maar meer kun je zonder telescoop niet zien. Aan de waterkant vecht een groepje van zeven Drieteenstrandlopers om een stukje vis dat ze op het strandje gevonden hebben. Overigens hebben ze geen van allen ringen om hun poten. Bij een gebiedje met wat geulen zie en hoor ik nog wel een Tureluur, Groenpootruiter, Regenwulp en een Kleine Zilverreiger. Allemaal soorten die in de afgelopen jaren vanaf Cadiz, via een groot nat gebied bij Faro, steeds westelijker zijn gaan overwinteren. Een enkeling is misschien ook hier op de terugweg naar het noorden, en wil hier even bijtanken. Een houten wandelpad in aanleg zal de rust in het gebied echter geen goed doen. Twee

weken lang is het wandelen een zoektocht. En juist hier, op een doodlopende landpunt waar je absoluut niet kunt verdwalen, leggen de Portugezen een houten wandelpad aan.

Ondanks het ontbreken van echte wandelpaden, was het toch goed wandelen hier. Het weer was zomers, maar omdat dat in Februari geen zekerheidje is, zijn de appartementen in de dorpen langs de kust voornamelijk leeg. Het landschap is divers en doet overal natuurlijk aan. Door de snelweg die van Faro tot Luz komt, is het makkelijk te bereiken. Tijdens tochtjes heb ik meer dan zestig vogelsoorten gezien en daarnaast nog vele soorten die ik geen naam heb durven geven, voornamelijk omdat hun winterkleed voor mij niet onderscheidend genoeg is. Ben je fanatieker, dan scoor je waarschijnlijk een stuk meer, zeker als je ook nog een uitstapje naar het gebied ten zuiden van Faro maakt. Ik keerde terug met een prima wandelconditie, een bruine huid, een goed gevoel. Maar met nog steeds de zelfde frustratiesoort.

Lesbos, paradijs voor vogels en vogelaars.

Ruurd Eisenga

Al jaren stond een bezoek, in het voorjaar aan het Griekse eiland Lesbos op mijn verlanglijstje. Dit jaar kwam het er dan eindelijk van. Jaap Faber en ik hebben een week, van 22 april tot en met 29 april, doorgebracht op Lesbos. Lesbos is met een oppervlakte van 1.630 km² het op één na grootste eiland van Griekenland en met een inwoneraantal van 90.000, dun bevolkt. Lesbos is een eiland in de Egeïsche Zee. Het eiland maakt deel uit van de Noord-Egeïsche Eilanden en ligt dicht bij Turkije, eigenlijk in een grote baai van Turkije. Juist die positie maakt dat Lesbos op de migratieroute van veel trekvogels ligt, die via de oostelijke route Europa aandoen. Door via Lesbos te reizen, snijden de vogels een stuk af. Ze vliegen over zee en maken er een tussenstop. Het landschap van Lesbos maakt, dat zo'n tussenstop ook de mogelijkheid biedt om voedsel bij te tanken. Het oosten bestaat uit kalkrijke grond met uitgestrekte olijfboomgaarden. Het westen bestaat uit vulkanisch gesteente met een heel andere, droge begroeiing, bevolkt door schaapherders met hun kuddes. Zowel in het noorden, westen en zuidwesten zijn berggebieden van waaruit riviertjes omlaag kronkelen, zorgend voor groene oases. Op twee plaatsen komt de zee ver het land in en vormt zo binnenzeeën. Een flink project voor zoutwinning maakt het eiland ook voor steltlopers op trek een uitermate geschikte tussenstop.

Na wat voorwerk in Nederland, werd gekozen voor het centraal gelegen Skala Kallonis als uitvalsbasis voor de vakantie. Vanaf die locatie is het hele eiland prima te bereizen, een auto werd gehuurd, de vakantie kon beginnen!

Een gunstige vliegverbinding maakte dat we de eerste dag nog ruim de tijd hadden om een start te maken met vogelen. Het was prachtig weer, al stond er een harde westenwind. Besloten werd, de nabij het hotel gelegen Skala Kallonis zoutpannen te bezoeken, een aan de baai gelegen stelsel van pannen met zout water, dijkjes en afvoerkanalen. Vrijwel meteen vloog er een Zwarte Ooievaar over. In

het ondiepe water waren tientallen Steltkluten, Kluten, Bosruiters en Kemphanen aan het foerageren. Vanuit een heuse vogeltoren was een groot deel van de ongeveer 1000 Flamingo's te zien. Hierna werd koers gezet naar de rivier Potamia, ten westen van Skala Kallonis. Hier werden we blij verrast door een aantal soorten die nieuw voor ons waren. De eerste Withals Vliegenvanger liet zich goed zien, naast een Oostelijke Blonde Tapuit en een paartje Rotsklevers bij hun nest. Kers op de taart was een Arendbuizerd die ging zitten in het avondlicht. Na deze leuke waarnemingen werd de auto gekeerd, ...daarbij geassisteerd door een aardige Griek met een sleepkabel...

De **tweede dag** werd besloten naar het westen te reizen, naar Sigri via het klooster van Ipsilou. Mede door de stevige westenwind verwachtten we daar wat verwaaide trekvogels aan te kunnen treffen. De route naar het op de hoogste bergtop gelegen klooster van Ipsilou is prachtig. De weg kronkelt door de bergen, door een kloof, en door stille dorpjes. Het klooster zelf is omgeven door wat bomen aan de landzijde. Hier, uit de wind, was het een drukte van belang. Tientallen Withals en Bonte Vliegenvangers werden gezien en doordat het vergelijkingsmateriaal volop aanwezig was, kon ook een tweetal Balkan Vliegenvangers worden onderscheiden. Ook

Grauwe Gors, zeer algemeen op Lesbos

hier tientallen Blonde Tapuiten en gewone Tapuiten, ook een Isabel Tapuit werd gezien. Rondom het klooster moest ook de door ons begeerde Smyrnagors te zien zijn, maar ondanks dat er flink werd gespeurd, hebben wij ze niet aangetroffen. Aangekomen in Sigri werd het iets noordelijker gelegen riviertje Fanomereni met de omringende akkers afgespeurd naar bijzonderheden. Ook hier wemelde het van de vogels, met als klap op de vuurpijl een vrouwtje Masker Klauwier.

Op **dag drie** gingen we met prachtig weer en een noordenwind via de oevers van de East River van Skala Kallonis opnieuw naar de zoutpannen voor een iets uitgebreider bezoek. Langs de rivier zat in vrijwel ieder bosje een Nachtegaal luidkeels te zingen. Ook veel Rietzangers en Karekieten lieten zich niet onbetuigd. Een juveniele Kwak en een Purperreiger waren ook aanwezig. Vlakbij de zoutpannen zag de lucht boven de bloemenweiden bijna zwart van de Zwaluwen. Roodstuitzwaluwen en Alpengierzwaluwen waren het opvallendst, zij werden vergezeld door een drietal Vorkstaartplevieren. Hoog in de lucht kwamen verschillende

Slangenarenden over. In de zoutpannen bleek maar weer eens hoe lastig het is steltlopers de juiste naam te geven. Een Strandplevier was nog te doen, maar sommige andere soorten durfden we niet aan.

Na lang studeren op een groepje van acht kleine leeuweriken konden we vaststellen dat het om Kortteenleeuwerikken ging. Foeragerende Zwarte Ibissen maakten het plaatje compleet. Met roodverbrande hoofden keerden we tevreden terug.

Dag vier was zo goed als windstil. We besloten naar de omgeving van Petra te gaan, in het noorden. We wilden op de weg daar naartoe graag een stop maken bij het zogenaamde 'Raptor Point', een plek boven aan een dal, waar de roofvogeltrek goed is te volgen. We hadden vaag een idee waar het was, maar besloten aan de lokale beroemdheid die in het hotel verbleef, de exacte locatie te vragen. Met een van Koene geleend boekje in de hand sprak ik de Engelsman aan met de vraag of hij de beroemde auteur was van dat boekje. Dat was niet de juiste vraag, zo bleek. Het bleek om een andere schrijvende Engelsman te gaan. Diep beledigd door zoveel

onkunde, leek hij niet bereid de locatie nader toe te lichten. Op goed geluk gingen we op weg en vonden een leuke plek op de bergwand met goed licht en goed zicht. Nadat we aangekomen waren, vloog er al snel een Zwarte Ooievaar langs. Ook werden twee Arendbuizerds gezien, waarbij een van de twee een tak in zijn poten had. Rondom de plek waar we stonden, was een paartje Rotsklevers actief en zong een Cirlgors uit volle borst. Na een kwartiertje kwam de bewuste Engelsman ook aan op de deze plek; met een koekje werd de vrede getekend. Later in de week hebben we met hem veel leuke waarnemingen uitgewisseld. Na een uurtje turen naar Buizerds, Slangenarenden en een Roodpootvalk, besloten we verder te gaan naar de kust bij Petra en Molyvos. Net voorbij Petra, hoog boven een klif, stond een tiental vogelaars naar beneden te turen. Reden genoeg om even te stoppen. Hier bleek een paartje Rùppels Grasmussen een nest te hebben, een soort waarvan het verspreidingsgebied zeer beperkt is, een echte 'Lesbos soort'. Zij lieten zich goed zien evenals een Blauwe Rotslijster. Het gebied achter Molyvos had voor ons de eerste Baardgrasmus in petto; bij een waterreservoir werd met extra aandacht gekeken naar de vele tientallen Gele

Kwikstaarten. We waren op zoek naar een verdwaalde Citroen Kwikstaart maar moesten 'genoegen nemen' met een Balkan Kwikstaart. Ook hier was de omgeving weer schitterend, met volop bloemen en vogels waar je maar keek!

Op **dag vijf** was er sprake van een weersomslag. Het was bewolkt met een noordoosten wind. Na getipt te zijn door de reisleader van SNP-reizen over een goede vogelspot besloten we deze plek te gaan zoeken. Eerst werd gestopt vlakbij het hotel waar de West-River de zee bereikt. Hier werd van dichtbij een Zwarte Ooievaar bekeken, die na het passeren van een vrachtwagen opvloog en nog dichterbij kwam foerageren. In de verte werden twee Grielen ontdekt, precies op het moment dat er luidkeels een derde Griel kwam overvliegen. Na deze korte stop werd koers gezet naar de locatie waarover we getipt waren. Een kapel net ten westen van Parakila. Nadat we daar aangekomen waren, zat er al direct een stelletje Ortolanen naast de auto. Klauterend naar boven, naar de kapel, zagen we dat we niet de enige vogelaars waren. Een viertal zeer luidruchtige Scandinaviërs joeg de bijzonderheden steeds verder voor zich uit de berg op. Na hun vertrek hebben we kunnen genieten van twee paartjes

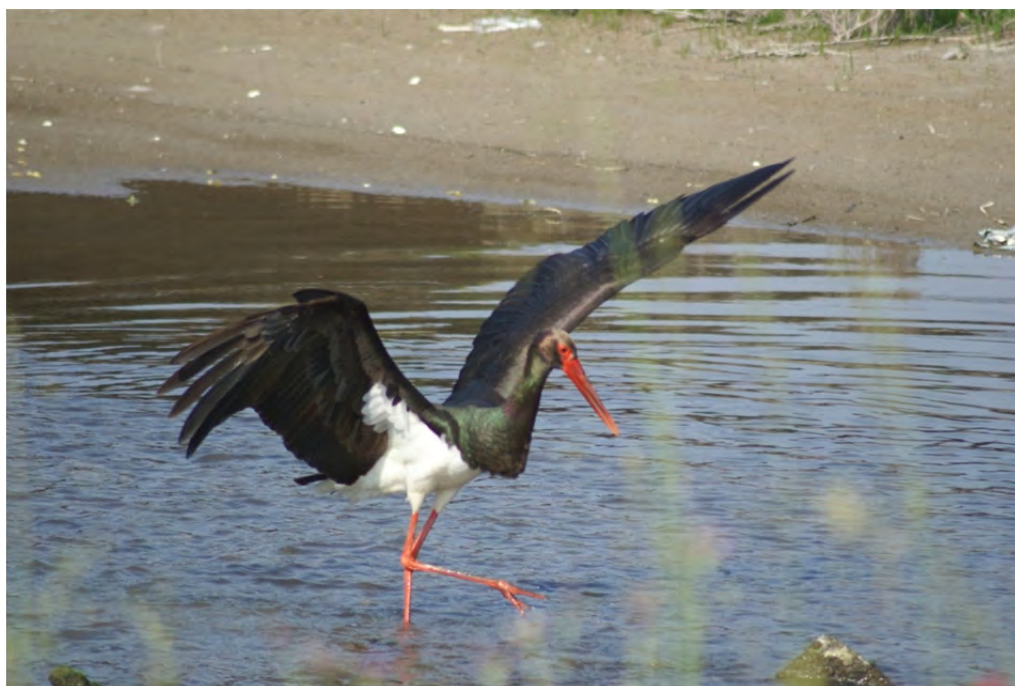
Zwarte Ibben, zoutpannen, Skala kallonis

nestelende Rotsklevers. De begeerde Smyrnagors liet zich goed bekijken, alsook een Cirlgors en een paartje Bruinkeel Ortolanen. Een waar gorzenland dus! Boven de klif kwam ook de roofvogeltrek op gang. Vanuit zee kwam onder andere een groep van een zestal Roodpootvalken langs. Verder ook nu weer een Zwarte Ooievaar, Slangenarenden en Buizerds. Na een tocht over de bergachtige kustweg, waarbij het landschap steeds ruiger werd, zetten we koers naar het hotel. Vlakbij het hotel ligt een plasdras gebiedje van misschien drie voetbalvelden groot. Hier werden tetterende Cetti 's zangers gehoord, maar uiteraard niet gezien. Een Woudaapje kwam uit het riet op vier meter afstand tevoorschijn; ook een Dodaars werd gespot. In de schemering bleek dat de rietvelden 's nachts door duizenden Oeverzwaluwen worden gebruikt als slaapplek. Tussen de onrustige Oeverzwaluwen zat een enkele Roodstuitzwaluw. Ook tien Ralreigers zagen we in het riet. Vanaf het balkon zagen we vijf minuten later een Zwarte Wouw en een Eleonora's Valk; een Ransuil bezocht de hoteltuin als jachtterrein.

Dag zes begon nat, erg nat. Het was windstil en de regen bleef maar vallen. Mede door dit weer besloten we het bos te bezoeken. En wel het bos bij Achladheri: daar zouden Turkse Boomklevers zitten! Eerst werd er nog gestopt bij de meertjes bij de zoutpannen. Hier vloog een vrouwtje Bruine Kiekendief. Met wat hulp van Engelse vogelaars werden een Temmincks Strandloper en een Poelruiter op naam gebracht. Aangekomen in het bos was het een dierentuinnachtige bedoening. Er was een weg naar een door een plastic zak gemarkeerde boom, waar Turkse Boomklevers druk waren met hun nest. We hebben ze mooi kunnen waarnemen, maar vonden het veel

leuker toen we een half uur later zelf een exemplaar ontdekten. Net buiten het bos ontdekten we in een valleetje wel acht Maskerklauwieren! Ook de eerste Grauwe Klauwier en Roodkopklauwieren hielden zich hier op.

Op **dag zeven** wilden we de regen ontlopen en besloten opnieuw de lange weg naar Sigri te gaan, via een kloof en het klooster van Ipsilou. De diverse stops in de kloof leverden helaas geen Rotsmussen op maar wel Hoppen, een Middelste Bonte Specht, Baardgrasmussen, vele Zomertortels en Blauwe Rotslijsters. Een Zwarte Ooievaar vloog spectaculair onder ons langs. Een vos werd gezien, op zoek naar waarschijnlijk de hamsters die ook wij met regelmaat zagen. Bij het klooster aangekomen, zagen we geen hand voor ogen. Dichte mist maakte het vogelen op afstand onmogelijk. Toch zagen we prachtig een paartje Smyrnagorzen, zes Wielewalen en een groep van acht Raven. Nadat we bij de kustplaats Sigri aangekomen waren, viel meteen de Kuifaalscholver op. Tijdens de lunch kwamen we Annelies Marijnissen tegen en dat was niet voor het eerst. Eerder hadden we met elkaar een Dwergooruil, net buiten Kalloni bekeken. We wisselden wat informatie uit over een pas geploegd veldje, net achter de kustlijn. Het veldje bracht ons ook leuke soorten. Opnieuw werd een Griel gezien, naast een viertal Vorkstaartplevieren en een jagend mannetje

Foeragerende Zwarte Ooievaar bij West River, Skala Kallonis

Roodpootvalk. Nieuw waren de Zwartkop Gors en een Duinpieper, maar ronduit verrassend was het dichtbij overvliegen van een Visarend!

Dag acht, de laatste dag. Toen we de hotelkamer verlieten vlogen er acht Kwakken op, uit een door de regen ontstaan plasje achter

Dwerghoornuil, Kalloni

het hotel. Door wederom een gunstige vliegtijd hadden we nog een dag, die we al vogelend naar het vliegveld konden doorbrengen.

's Morgens togen we eerst naar Metochi-lake. Daar zagen we prachtig verschillende exemplaren van het Klein Waterhoen. De uitgestippelde route naar het vliegveld was teleurstellend arm aan vogels. Hierdoor kwamen we al snel aan bij het strand van Agia Ermogenis waar we besloten van het mooie weer te genieten. In de 'roofvogelstand' speurden we een uurtje de lucht af. Dit was niet zonder resultaat! Het warme weer en de gunstige zuidoosten wind leverden een Kleine Torenvalk, twee buizerds, drie Arendbuizerds,

een Ooievaar en drie Slangenarenden op. Het meest opvallend was het grote aantal Alpengierzwaluwen tot een groep van wel 150 exemplaren!

Jaap en ik kunnen terugkijken op een zeer geslaagde vakantie! In totaal hebben we 128 soorten vogels gezien. Ondanks de drukte door andere vogelaars, zijn er heel veel plekken te vinden waar je uren kunt pionieren zonder iemand tegen te komen. Het lekkere eten, de vriendelijke mensen, in combinatie met de vele soorten vogels, maken het de moeite waard er nog eens naar terug te keren. Lesbos is echt een aanrader!

Kleine aanvulling op de Lesbosreis

Annelies Marijn

Zoals in het verslag van Ruurd is te lezen, kwam ik hem en Jaap regelmatig tegen. Ook ik had besloten maar weer eens een weekje te gaan vogelen op Lesbos. Het was ideaal vogelweer, lekker rond de 15 graden. Het is mij nog gelukt enkele keren een Grote Gele Kwikstaart te zien in een van de weldra opgedroogde kleine beekjes. Een nieuwe ondersoort voor mij bij zo'n beekje was de Turkse Staartmees, donker kleed, korte staart maar wel hetzelfde geluid producerend als onze Staartmees. Tijdens een avondexcursie kwamen wij bij Molyvos oog in oog te staan met een jagende Nachtzwaluw.

Zelfs Beflijsters kun je tegenkomen op Lesbos, 1 exemplaar werd gezien bij het klooster Ypsilou. Twee gelukkigen van mijn groep hadden een opvliegende Velduil bij Molyvos.

Hoe zeer je je kunt vergissen in vogelgeluiden zonder de vogel te zien, bleek op de laatste dag, op zoek naar de Griekse Spotvogel. Enkelen van mijn groep waren ervan overtuigd het beest te horen. Ik wees hen op een zingende Maskerklauwier. Het geluid van de Griekse Spotvogel kwam volgens mij uit zijn bek. Ik kon niet iedereen daarvan overtuigen, maar later las ik in de Lars Jonsson dat de zang van de Maskerklauwier sterk lijkt op dat van de Griekse Spotvogel!

Aangekomen op Schiphol kon ik met de vriendin van Ruurd ook meerijden naar huis en zagen wij bij Noordwijk een Ooievaar. Een prachtige afsluiting van een leuke vakantie.

“Meneer er zit een pinguïn op het strand”. Het gebeurde een aantal jaren geleden regelmatig dat iemand met die boodschap aan de deur kwam. Het betrof dan altijd een Zeekoet die met stookolie in aanraking was gekomen. Zeekoeten doen door hun houding wel wat aan Pinguïns denken, maar om deze laatsten te zien moet je naar Blijdorp. Of, nog beter, naar de Zuidpool. Dat hebben we dan ook gedaan.

Met een groepje vogelaars namen we, vanuit Argentinië, deel aan een zeereis naar het uiterste zuiden van de wereld. Om vervolgens, na bezoeken aan een aantal eilanden in de Atlantische Oceaan, terug naar huis te keren. Naast tal van andere vogels, waaronder enorme Albatrossen, vroegen vooral de Pinguïns tijdens de reis onze aandacht. Zoals die keer dat we een landing maakten op South Georgia. Vanuit de rubberboot stonden we op een strandje vol met brullende zeeleeuwen en zeeolifanten met daartussen grote aantallen Koningspinguïns. Je

moest maar zien hoe je daar doorheen kwam; geen van de beesten deed een stap opzij.

Zo`n strandje had wat weg van een paradijs, waar mens en dier niet bang van elkaar zijn.

Toch maakten de Pinguïns op Nightingale de meeste indruk. Net als vroeger onze Zeekoeten, zaten ze onder de olie. Dit was te wijten aan een Panamees schip dat op het eiland was gestrand. Het moet een kunststukje zijn geweest met je schip op zo`n stipje in de onmetelijke oceaan terecht te komen. De bewoners van het dichtbijgelegen eiland Tristan da Cunha waren inmiddels een reddingsactie begonnen. Met hulp van een groep mensen uit Zuid-Afrika haalde men de dieren van de rotsen en brachten ze in dozen naar het hoofdeiland. Daar was een compleet tentenkamp opgezet, waar de beesten werden gewassen en van vitamine en vis voorzien. In het plaatselijke zwembadje konden ze dan verder revalideren. Een Engelse onderzoekster had de leiding van de hele operatie. Ze leidde me rond door de tenten met honderden vogels en tientallen helpers. Op mijn vraag of de beesten het zouden redden, haalde ze haar schouders op. `In elk geval niet allemaal` was haar antwoord.

Nog even terug naar de Koningspinguïns op South Georgia. Toen er zo`n vogel naast me stond en me aankeek, en er een tweede bij kwam staan, en daarna nog eens twee, deden ze me ergens aan denken. Al wist ik niet zo snel aan hoe of wat. Tot het me later te binnen schoot. Natuurlijk, aan het groepje mannen bij de leugenbank op de boulevard. Of ze zeggen wilden: "Voor wie heeft gisteren de klok geluid?" *W.Andelaar*

Inloopochtenden

Ineke van Dijk

Het is al een heel aantal jaren geleden dat we gestart zijn met de inloopochtenden op de eerste zaterdag van de maand. Tijd dus om eens te kijken of het zinvol is.

Hoewel het niet altijd even druk is op deze ochtenden, is het wel altijd heel gezellig. En vaak is het juist op die dagen waarvan je denkt dat het niet druk zal worden, een gezellige inloop.

We hebben inmiddels een heel aantal vrij vaste bezoekers. Mensen die gewoon even bij komen praten en/of een mooie fotoserie komen laten zien. Leuk om die foto's eens op het grote scherm te bekijken en al het commentaar te horen. Zo krijg je ook nog eens goede locaties door en vaak ook tips hoe je beter kunt fotograferen. De fotografen hebben soms hele discussies hierover.

Regelmatig komen er ook mensen, die (nog??) geen lid zijn van de vereniging, even binnenwippen. Soms zijn het (groot-)ouders met kinderen, die lekker even op hun gemak alles komen bekijken. Zij worden dan door een vrijwilliger/ster rondgeleid door het centrum en er wordt het één en ander verteld over wat er te zien en te doen is.

Vaak zijn het ook mensen met vragen op het gebied van de natuur. Doordat er meestal wel wat kenners op verschillend gebied aanwezig zijn, krijgen de mensen antwoord op de vaak zeer uiteenlopende vragen. Soms ontstaan er ook hele discussies of worden de boeken geraadpleegd, maar we komen er eigenlijk altijd wel uit.

Ook hebben we al verschillende malen gehad dat mensen boeken of andere zaken komen brengen die wij misschien kunnen gebruiken. Hieruit blijkt dat de vereniging toch flink leeft in Noordwijk.

En zeker ook leuk is het feit dat er steeds andere gastheren/vrouwen aanwezig zijn bij de inloop. Zo leer je ook eens het gezicht bij de naam of foto te plaatsen en spreek je eens andere mensen. Nu eens niet meer alleen maar een kort gesprekje of knikje bij de lezingenavond omdat de tijd te kort is, maar gewoon een gezellige uitwisseling van ervaringen met een lekker kopje koffie.

Vrijwilligers aan het werk in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD).

Eind 2009 is Waternet, waaronder de AWD horen, begonnen met het werven en inzetten

van vrijwilligers die wat werkzaamheden kunnen uitvoeren in de duinen.

Na een oproep in de regionale bladen en via een e-mail naar degenen die al eens aan een landelijke vrijwilligersdag hadden deelgenomen, meldden zich ongeveer 20 personen die hiervoor belangstelling hadden.

Er werd een bijeenkomst georganiseerd waarin werd uiteengezet wat de gedachten waren; en na het vaststellen van enige regels waaraan de vrijwilligers moesten voldoen en wat Waternet daar tegenover stelde, werd nog aan het einde van dat jaar een start gemaakt.

Waternet heeft een fonkelnieuwe grote schaftwagen aangeschaft, waar we tussen de middag ons zelf meegebrachte brood en de soep en koffie en thee van Waternet kunnen nuttigen.

De coördinator van de professionele beheerploeg bedenkt steeds iets waar wij ons op kunnen uitleven en éénmaal in de veertien dagen trekken wij van 's morgens 9.00 uur tot ± 15.00 uur met fietsen van Waternet het duin in om de opgedragen werkzaamheden uit te voeren.

Omdat Waternet wilde dat wij voor de andere bezoekers van de duinen als vrijwilliger herkenbaar waren, kregen wij een groen t-shirt, een regenjack en een pet waarop met niet te missen witte letters 'vrijwilliger' staat. Ook een paar veiligheidsschoenen behoort tot de outfit, want een flinke Vogelkersstam op je tenen kan nog best lekker aankomen! Een veiligheidshelm hebben wij (nog) niet, maar ik heb al persoonlijk ondervonden dat als er een al te enthousiaste 'houthakker' naast je een flink exemplaar omzaagt en vergeet op tijd "van onderen!" te roepen, en een dikke tak mijn kalende schedel raakt, dat lelijk aan kan komen. . .

Nou is werk bedenken niet zo heel moeilijk, want wij zijn o.a. al heel veel uren bezig geweest met de nooit te winnen strijd tegen de Amerikaanse Vogelkers.

Hele percelen hebben wij al met zagen, bijlen en spaden van deze woekeraar ontdaan. En het geeft toch wel voldoening als je een paar mooie Meidoorns of Eiken weer licht en ruimte hebt gegeven.

Vaak zie je dat bij je volgende komst veertien dagen later er al planten tevoorschijn komen, waar het twee weken daarvoor nog een kale vlakte was!

Behalve Vogelkers bestrijden hebben wij o.a. de afrasteringen nagelopen en waar nodig

We hebben heel enthousiaste begeleiders, die soms op het einde van een werkdag ons allemaal meenemen naar plaatsen waar mooie en zeldzame planten groeien. Ook het infiltratiegebied, dat voor bezoekers normaal gesproken niet toegankelijk is, hebben we zo al diverse keren bezocht.

De sfeer onder de vrijwilligers, waarvan de meesten 'pensionado' zijn, is hartstikke gezellig en ontspannen en je treft er vogels aan van diverse pluimage.

gerepareerd. En vanuit het gedempte Van Limburg Stirumkanaal hebben wij hele vrachten puin geruimd, dat daar is achtergebleven toen de bebouwing die daar eens schijnt gestaan te hebben, werd gesloopt. Ook ruimen wij maaisel uit stukken die vanwege de zeldzame planten en paddenstoelen niet met machines mogen worden bereiden.

Wat wij allemaal gemeen hebben, is natuurlijk belangstelling voor de natuur! Regelmatig belegt Waternet informatie-avonden, waarin wij op de hoogte worden gesteld van de laatste ontwikkelingen en plannen. Hier ben ik al diverse keren leden van onze Vereniging tegengekomen, die andere vrijwilligerswerkzaamheden in de AWD verrichten, denk bijvoorbeeld maar eens aan

de Broedvogelinventarisatie.

Eén minpuntje moet ik eerlijkshalve wel noemen: de teken! Diverse malen al heb ik die dezelfde dag of enige tijd later van mijn lichaam moeten verwijderen. En omdat ik er ook wel eens over het hoofd had gezien en hem pas ontdekte toen er een rode kring was ontstaan, heb ik een antibioticakuur moeten ondergaan. Maar daar kan elke bezoeker van de duinen mee te maken krijgen !

Mocht door bovenstaande je belangstelling zijn gewekt, neem dan eens contact op met Waternet. Er is geen acuut tekort aan vrijwilligers, maar je bent altijd welkom!

Verwacht niet te veel privileges; ik dacht het wel voor elkaar te krijgen als enthousiast fotograaf toestemming te krijgen ook in het infiltratiegebied te komen, maar dat werd vriendelijk maar beslist afgewezen.

Ook je benzinegeld moet je voor eigen rekening nemen,.

Wel hebben wij allemaal een gratis Jaarkaart gekregen, strikt op naam en voor één persoon. Sinds kort beschikken wij ook over een gratis parkeerkaart.

Maar dat is het dan ook. Het is en blijft 'vrijwilligerswerk' !

Piet Broekhof

Tuinvogeltelling

A.J.M. Schipperijn

Het is een prachtig initiatief van de Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk om, bij de landelijke Tuin-vogeltelling, de vogels te vermelden die in de Noordwijkse tuinen door een aantal leden werden aangetroffen. Natuurlijk vergat ik zelf daar nu eindelijk eens aan mee te doen. Je hebt nu eenmaal mensen die één ding nooit vergeten: vergeten. Sorry dan maar weer. Voorheen heb ik ooit eens in dit/ons blad geschreven over de volière, die onze achtertuin soms leek te zijn.

Vanaf januari dit jaar, 2011 dus, zagen wij in onze tuin:

Huismus: +++ (vrij regelmatig)	Putter: niet/nog nooit waargenomen
Vink: ++ (zo nu en dan)	Ekster: ++++
Koolmezen: +++++ (zeer frequent)	Zilvermeeuw: +++
Turkse tortel: ++++	Kokmeeuw: alleen overvliegend
Merel: +++++	Stadsduif: + (1-2 maal)
Groenling: ++	Gaai: ++
Pimpelmees: +++++	Winterkoning: +++!
Spreeuw: ++	Zwarte mees: niet gezien
Ringmus: niet gezien	Zanglijster: +
Heggenmus: +++	Grote bonte specht: ++!
Kauw: ++	Zwarte kraai: niet gezien
Houtduif: +++++ (frequent)	Halsbandparkiet: +
Roodborst: +++++	Blauwe reiger: +
Keep: niet/nog nooit waargenomen	Staartmees: + (in kleine groepjes)

En, als klap op de vuurpijl: eenmaal evident een Houtsnip!

Prachtig, zo'n groot beest in de tuin, met zijn lange snavel struinend tussen de bebossing, achter in de tuin. Jaren geleden (vóór 2002) vloog een Houtsnip zich te pletter tegen een van onze ramen. Dat het om een Houtsnip ging wisten wij toen nog niet, maar het was niemand minder dan Jelle van Dijk die het dode beest bekeken heeft en ons dat haarfijn wist te vertellen. Enkele dagen nadien zag ik toen zeven stuks uit de tuin opvliegen! Het was hartje winter: januari. Je denkt eerst aan een zinsbegoocheling. Misschien geeft deze toelichting aanleiding voor vogelliefhebbers nog eens goed naar hun tuinen te kijken. Met name die Houtsnip komt echt niet alleen op ons huis aan de Leeuwenhorstlaan af.

Pimpelmees foto: Jan Hendriks

WADDENWEEKEND 2011

Het jaarlijkse waddenweekend gaat dit jaar voor het eerst sinds jaren weer naar **Terschelling**. We verblijven 9, 10 en 11 september in **De Wierschuur**, een boerderij net buiten Oosterend. De wierschuur is buitendijks gelegen aan het wad en grenzend aan het natuurgebied De Boschplaat. De Wierschuur roept bij mensen die langer lid zijn wellicht herinneringen op aan Spartaanse toestanden, echter de boerderij is gerenoveerd en biedt nu een warm en goed onderkomen met vernieuwd sanitair! (kijk voor een geruststellend, volledig beeld op www.dewierschuur.com) We vertrekken vrijdag aan het begin van de middag en hopen zondagavond weer thuis te zijn. Voor de zaterdag en de zondag worden fietsen gehuurd.

Tijdens het traditionele waddenweekend heeft u gelegenheid om nader kennis te maken met andere leden. Daarnaast wordt er uiteraard veel tijd besteed aan excursies op het eiland waarbij vogelwaarnemingen centraal staan. Er is echter ook aandacht voor planten en insecten, waaronder vlinders en libellen.

U begrijpt dat het een unieke kans is het eiland Terschelling te verkennen, met al het moois wat er groeit en bloeit! Een kans die u niet voorbij kunt laten gaan!

Meldt u daarom snel aan, bij voorkeur voor eind juli, door overmaking van een bedrag van **€ 100** op rekeningnummer 2573795 ten name van Vereniging v Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk onder vermelding van Waddenexcursie 2011 en uw naam.

Uw aanmelding is pas definitief na overmaking van het betreffende bedrag.

Om de organisatie goed te laten verlopen wil ik u vragen zich ook per **e-mail** aan te melden.

Daarbij ontvang ik graag de volgende gegevens:

- Naam, adres en telefoonnummer (bij voorkeur ook mobiel)
- Wilt u chauffeur zijn (vergoeding benzine/parkeerkosten)
- Vertrekt u op eigen gelegenheid naar de boot (beperkte vergoeding vervoerskosten)

Ruurd Eisenga
Julianastraat 3, 2202 KA Noordwijk
excursiesvnnv@gmail.com

'Het Grote Zeeboek' centraal

Prent uit 'Het Grote Zeeboek voor kinderen'

NOORDWIJK - *Het Grote Zeeboek* voor kinderen werd zaterdag 16 april om 14.00 uur gepresenteerd in Het Cultuurcafé van Boekhandel van der Meer, Vuurtorenplein, in samenwerking met Uitgeverij Cyclone. Pieter Duizer (schrijver) en Annette Fienieg (illustrator) overhandigden het eerste exemplaar aan Eelco Leemans, directeur Stichting de Noordzee.

Het grote zeeboek is een informatief boek over de Noordzee en de Waddenzee. Een dagje naar het strand... heerlijk! Je kunt er in de zon liggen of een duik in zee nemen. Een zandkasteel bouwen, schelpen zoeken, zeewiersoep koken of een strandgong maken. Kortom, op het strand verveel je je nooit. Maar als je ook wilt weten wat er in, op en rond de Noordzee en de Waddenzee allemaal leeft en gebeurt, dan kom je dat met dit boek te weten. Bijvoorbeeld welke dieren er leven, van schelpdieren, garnalen, vissen, krabben, kwallen tot zeehonden. Over visserij en scheepvaart, eb en vloed, vervuiling en nog veel meer. Zonder de zee zou ons leven er heel anders uitzien. Piet Duizer en Annette Fienieg laten je met veel voorbeelden en tekeningen zien waarom de Noordzee een bijzondere zee is... een zee om zuinig op te zijn. Na presentatie van het boek was er een strandexcursie onder leiding van Wim Kuijper. Hij liet het echte strandleven zien en vertelde over de schelpen, zeehonden, bruinvissen en vogels.

Vrijwilligers gezocht.

Begeleider/ster buitenexcursies

Veel scholen willen graag onder begeleiding van een natuurkenner een excursie maken met hun klas(sen) in het duin, op het strand of in het bos. Tijdens zo'n excursie vertelt de vrijwilliger van alles over de omgeving, welke dieren/vogels er leven en wat hij voor bijzonders over deze dieren weet. Ook geeft hij/zij antwoord op vragen van de leerlingen. Op deze wijze beleven de kinderen de natuur "van dichtbij" en blijft alles veel beter 'hangen'.

Affiniteit met de natuur en goed om kunnen gaan met kinderen is natuurlijk een vereiste. Na een inwerkperiode, bestaande uit een paar keer meelopen en meeluisteren, doet u eigenlijk vanzelf de nodige ervaring en kennis op om ook zelf deze excursies te kunnen geven.

We hebben geen 'vaste werktijden', a.d.h.v. aanvragen van de scholen wordt een indeling van de vrijwilligers gemaakt. Een buitenexcursie duurt ca. 1 tot 1,5 uur.

De excursie wordt als het even kan door 2 personen begeleid.

Informatie bij: Ineke van Dijk, tel. 071-3616954 of 06-24599328 of per mail: vandijkineke@hotmail.com

Begeleider/ster excursies in het "Jan Verwey Natuurcentrum".

Veel scholen brengen een bezoek aan het "Jan Verwey Natuurcentrum" om op een leuke wijze kennis te maken met de natuur. Tijdens deze excursies kunnen de kinderen bijv. braakballen uitpluizen, spelletjes doen of opdrachtjes maken, die hen spelenderwijze wat meer bijbrengt over de natuur in onze omgeving. Wij zoeken hiervoor vrijwilligers/sters die de kinderen tijdens deze activiteiten kunnen begeleiden.

Affiniteit met de natuur en goed om kunnen gaan met kinderen is natuurlijk een vereiste. Na een inwerkperiode, die bestaat uit meekijken en meedoen tijdens deze excursies, doet u vanzelf de nodige kennis op.

We hebben geen 'vaste werktijden', a.d.h.v. aanvragen van de scholen wordt een indeling van de vrijwilligers gemaakt. Een schoolbezoek duurt ca. 1 tot 1,5 uur, u bent, met voorbereiden en opruimen erbij, ca. 2,5 uur per keer bezig. De excursies worden als het even kan door 2 personen begeleid.

Informatie bij: Ineke van Dijk, tel. 071-3616954 of 06-24599328 of per mail: vandijkineke@hotmail.com

Opvallende waarnemingen januari-maart 2011

Jeroen's drietenen

Eind januari waren Jeroen Reneerkens en Lars Gaedicke weer te gast om ons bij te praten over zijn onderzoek naar Drieteenstrandlopers. Vorig jaar was ook het Noordwijkse strand tenslotte onderzoekslocatie. Lars Gaedicke heeft toen onderzoek gedaan naar de beschikbaarheid van voedsel voor de strandlopers en de verstoring. De verwachting was dat de Gemshoornworm, een klein wormpje dat leeft in de getijzone op het strand, een belangrijke voedselbron zou zijn. Dat bleek niet zo te zijn, het Noordwijkse strand is relatief arm aan deze wormpjes, vergeleken met bijvoorbeeld het strand van Vlieland. Voor de Noordwijkse drietenen blijken met name gestrande Amerikaanse Zwaardschedes een belangrijke voedselbron. Deze waren vorige winter massaal aanwezig op het strand en de aantallen drietenen waren navenant. Dit jaar was een veel stillere winter. Op de vaste telroute op het noordstrand kwam Hein Verkade niet verder dan maximaal 573 vogels. In andere jaren is dit aantal wel eens opgelopen tot over de 1000. Er waren dit jaar

dan ook niet veel zwaardschedes beschikbaar. Jeroen heeft inmiddels een groot aantal drietenen van kleurringen voorzien langs de trekroute van Groenland tot Ghana. De gekleurde vogels die vorige winter op het strand verbleven lieten dit jaar grotendeels verstek gaan. Jeroen vertelde tijdens zijn lezing dat hij de indruk had dat een aantal van zijn geringde drietenen tijdens het winterseizoen de hele Hollandse kust afschuimen op zoek naar de beste voedselplekken. Als het ergens goed toeven is, bijvoorbeeld vanwege een stranding van zwaardschedes, dan weten ze dat snel. Is er weinig te vinden dan zijn ze ook weer snel weg. Het viel Jeroen op dat vogels die hij in het najaar op het wad bij Vlieland had geringd in de winter de Hollandse kust leken te verkennen. Dit beeld werd dit jaar bevestigd. Begin februari zag Hein Verkade twee gekleurde drietenen. Eén was een oude bekende, één van de vogels die hier vorige winter verbleef, de ander nieuw. Beide bleken een week eerder nog op de Hondsbossche Zeewering te zitten. Een dag later zat één van

geringde Strandloper 8 januari 2010 foto: Piet Broekhof

*Gekleuringde Drieteen 4 maart 2011 Ter Heijde
foto: Jacco Duijndam*

de twee vogels alweer bij Monster. Blijkbaar was er bij Noordwijk bij gebrek aan gestrande zwaardschedes weinig te halen en is de vogel verder afgezakt naar het zuiden om te zien of het daar beter zou zijn. Zo zie je dat als er goed gelet wordt op gekleuringde Drieteenstrandlopers we steeds meer over hun winterse verplaatsingen te weten komen. Stukje bij beetje leren we zo onze logovogel steeds beter kennen.

Jaar van de Boerenzwaluw: nu!

De eerste Boerenzwaluw was vroeg dit jaar. Al op 29 maart werd de eerste overvliegende vogel gemeld. Gemiddeld kwam in de afgelopen 20 jaar de Boerenzwaluw op 1 april aan. Op de vogelaarsavond vertelden Rien Sluys en Hein Verkade over de Boerenzwaluwnesten die ze volgen op Oud-Leeuwenhorst. Ze kwamen verrassende dingen tegen, waarbij je je realiseert hoe weinig je eigenlijk weet van zo'n bekende vogel. Dit jaar besteden SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland extra aandacht aan de Boerenzwaluw. Deze sierlijke ambassadeur van een natuurrijk landelijk gebied komt nog algemeen voor, maar zit wel in de knel. De stand kelderde in veertig jaar met 50% en hij staat inmiddels dan

ook op de Rode Lijst. Boerenzwaluwen leven altijd in de buurt van mensen. Je zou dus veronderstellen dat de belangrijkste oorzaken voor de achteruitgang al bekend zijn. Dat is echter niet het geval. Daarom willen SOVON en Vogelbescherming Nederland in 2011 met hulp van zoveel mogelijk mensen kennis verzamelen die nodig is om de Boerenzwaluw beter te beschermen. Eén van de mogelijkheden is om mee te doen aan de publiekstelling. Dit is een één- of tweemalige telling van nesten op een boerenerv, in een schuur onder een brug of waar dan ook. Iedereen kan hier aan meedoen, mits je natuurlijk medewerking van de eigenaar krijgt. De eerste telperiode is van 20 mei tot 15 juni, dus nu! Weet je een goede plek met Boerenzwaluwen en wil je meedoen, kijk dan op www.jaarvandeboerenzwaluw.nl voor nadere informatie

Ontwerp: Elwin van der Kolk

Veldwaarnemingen januari-maart 2011

Soort	Datum	Aantal		Locatie	Waarnemer
Kleine Zwaan	25 feb	4		Polder Hoogeweg - Koebosjes	JD
Wilde Zwaan	05 jan	6		Polder Hoogeweg - Koebosjes	JD
	03 feb	6		Noordzijdepolder	JD
Sneeuwganzen	20 mrt	1		zeetrekpost overvliegend N	PS
Toendrarietganzen	07 jan	2		Zilkerpolder	JD
Krooneend	15 mrt	2		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Tafeleend	06 feb	7		Nieuw-Leeuwenhorst vijver	HV
Topper	19 mrt	8		zeetrekpost 7.30-8.00	JD
Eider	11 mrt	85		zeetrekpost overvliegend NO 7.40-9.10u	JD
IJsend	08 mrt	1	vrouw	zeetrekpost overvliegend NO	JD
Nonnetje	05 jan	2	vrouw	zeetrekpost overvliegend ZW	JD
	13 jan	3	vrouw	Buitenwatering overvliegend ZW	BB
	26 jan	1	vrouw	Oosterduinse Sloten	Hbu LB
	26 feb	1	vrouw	Polder Hoogeweg - Watersnip	JD
	07 mrt	1	vrouw	Polder Hoogeweg - Zuidwesthoek	JD
Grote Zaagbek	26 jan	2		Oosterduinse Sloten	Hbu LB
Smient	09 jan	270		Oud-Leeuwenhorst	HV
	03 feb	270		Oosterduinse Meer	JD
Slobeend	25 mrt	82		zeetrekpost overvliegend NO 7.20-8.50u	JD
Pijlstaart	20 mrt	1	man	Kloosterschuur	PS
	21 mrt	36		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Zomertaling	21 mrt	3		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Wintertaling	15 jan	87		Nieuw-Leeuwenhorst vijver	HV
	25 mrt	140		zeetrekpost overvliegend NO 7.20-8.50u	JD
Patrijs	08 mrt	5		Elsgeesterpolder baltzend / zingend	JF
Fazant	10 mrt	1	man	's-Gravendijck	SH
Roodhalsfuut	14 feb	1		strand Coepelduynen	BB
	05 mrt	3		zeetrekpost overvliegend NO 8.15-9.15u	JD
Kuifduiker	13 feb	2		strand Coepelduynen	PS
Jan-van-gent	27 feb	28		zeetrekpost overvliegend NO 8-10u	JD PS
Grote Zilverreiger	05 jan	1		Polder Hoogeweg - Koebosjes	NA
	07 jan	1		Polder Hoogeweg - Zuidwesthoek	RD
	11 jan	1		Elsgeesterpolder	MG
	10 feb	1		Duinpark overvliegend W	JD
	30 mrt	1		Hoogewegpolder - Noordwijkerhoek	JF
Ooievaar	13 mrt	1		Duinpark overvliegend NO	JD
Lepelaar	19 feb	1		Hogeveense Polder foeragerend	MF
	28 feb	1		Elsgeesterpolder overvliegend W	AMe
	08 mrt	1		Polder Hoogeweg - Zuidwesthoek	HB
	12 mrt	1		Elsgeesterpolder	MG
	15 mrt	3		Polder Hoogeweg - Zuidwesthoek	JF
Rode Wouw	07 mrt	1	adult	Sollasi overvliegend	RJ
Blauwe Kiekendief	04 jan	1	onv.	Noordwijk-Binnen overvliegend NO	BB
	20 mrt	2	man	Noordwijk-Binnen overvliegend N	JF
Havik	24 jan	1		Rijnsoever overvliegend Z	AMe
Ruigpootbuizerd	01 jan	1		boulevard overvliegend NO	JD
Smelleken	24 jan	1	man	Elsgeesterpolder	JSI
Slechtvalk	01 feb	2		Elsgeesterpolder	RR
	19 mrt	2	adult	Polder Hoogeweg - Koebosjes	JD
Meerkoet	15 jan	6		Binnenwatering	PS
Kraanvogel	16 mrt	5		De Klei overvliegend N	BB
Scholekster	17 feb	196		Binnenwatering	BB

Soort	Datum	Aantal		Locatie	Waarnemer
Kluut	25 feb	4		Buitenwatering overvliegend Z	ES
	08 mrt	163		zeetrekpost overvliegend NO 7.50-8.50u	JD
	12 mrt	15		zeetrekpost overvliegend NO	JD
	25 mrt	41		zeetrekpost overvliegend NO 8.20-8.50u	JD
Kleine Plevier	23 mrt	1		Polder Hoogeweg - Watersnip	JF
Bontbekplevier	27 feb	2		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Goudplevier	19 mrt	160		Polder Hoogeweg - Koebosjes	JD
	26 mrt	650		Hoogeveense Polder	JD
Kanoet	27 feb	44		zeetrekpost overvliegend NO 9-10u	JD
	28 feb	1		Oosterduinse Meer foeragerend	RJ
	28 feb	3		Buitenwatering	ES
	03 mrt	2		strand Coepelduynen	BB
Drieteenstrandloper	03 jan	214		strand Noordwijk-provinciegrens	HV
Bonte Strandloper	27 feb	403		zeetrekpost overvliegend NO 8-10u	JD PS
	26 mrt	356		zeetrekpost overvliegend NO 7.30-9.00u	JD
Kemphaan	15 mrt	3		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Houtsnip	02 jan	5		Middengebied	HV
Grutto	14 mrt	6		Oud-Leeuwenhorst	KV
Rosse Grutto	15 jan	1		Binnenwatering	PS BB
Tureluur	03 jan	1		strand Noordduinen	KV
	06 jan	1		Buitenwatering	BB
	13 mrt	1	vrouw	Polder Hoogeweg - Zuidwesthoek foeragerend	JE
Witgat	02 jan	1		Sancta Maria opvliegend	PH
	09 jan	3		Oud-Leeuwenhorst	HV
	13 feb	1		Oud-Leeuwenhorst	HV
Steenloper	15 jan	24		Binnenwatering	PS BB
Grote Jager	03 jan	1		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Kokmeeuw	01 mrt	1800		strand Coepelduynen	RR
Zilvermeeuw	01 mrt	1200		strand Coepelduynen	RR
Kleine Mantelmeeuw	06 jan	1		Buitenwatering	BB
	01 mrt	120		strand Coepelduynen	RR
Geelpootmeeuw	06 jan	1	adult	Buitenwatering	BB
	07 feb	1	adult	zeetrekpost	JD
	17 feb	1	1° w	Binnenwatering	BB
Pontische Meeuw	05 feb	1	adult	zeetrekpost	JD
	07 feb	2	Adult	zeetrekpost	JD
	13 feb	1	adult	Binnenwatering	PS
	14 feb	1	adult	Binnenwatering	BB
	17 feb	1	adult	Binnenwatering	BB
	28 feb	1		Buitenwatering	ES
Drieteenmeeuw	09 jan	3		zeetrekpost overvliegend ZW 9-10u	JD
Grote Stern	22 mrt	1		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Visdief	30 mrt	1		zeetrekpost overvliegend NO	JD
Alk	26 jan	1		zeetrekpost	JD
Bosuil	11 feb	1		Noordwijk aan Zee	AH TE
Ransuil	06 jan	1		wijk Vinkeveld rustend	RO
IJsvogel	26 jan	1		Ruigenhoek roepend	Hbu LB
	31 jan	1		Ruigenhoek foeragerend	RJ
Boomleeuwerik	25 feb	1		Noordduinen - Kachelduin baltsend / zingend	MC
Veldleeuwerik	07 mrt	60		Polder Hoogeweg - Koebosjes	JD
Boerenzwaluw	29 mrt	1		Noordwijk-Binnen overvliegend N	
	31 mrt	3		's-Gravendijck	NA
Graspieper	05 mrt	1		Wantveld baltsend / zingend	WL
Oeverpieper	13 mrt	1		strand Coepelduynen overvliegend NO	BB
Grote Gele Kwikstaart	02 jan	1		Middengebied	HV

Soort	Datum	Aantal	Locatie	Waarnemer
Grote Gele Kwikstaart	05 jan	1	Elsgeesterpolder	LP
	02 feb	2	Achterweg	ES
	13 feb	1	Overbosch	JD
Witte Kwikstaart	07 mrt	1	zeetrekpost overvliegend NO	JD
	19 mrt	6	Elsgeesterpolder	KV
Rouwkwikstaart	01 mrt	1	strand Coepelduynen overvliegend N	RR
	13 mrt	4	Hoogewegpolder - Noordwijkerhoek	JD
	16 mrt	4	Hoogewegpolder - Noordwijkerhoek	JD
	19 mrt	2	Elsgeesterpolder	KV
Pestvogel	01 jan	2 adult	Sollasi	JSp
	02 jan	2	Duinpark	NS
	15 jan	2	Rijnsoever overvliegend ZW	PS
	26 jan	1	strand Noordduinen dood	JD
Zwarte Roodstaart	02 jan	1 man	Sollasi	PH
	13 mrt	1 man	Noordduinen - De Blink	MK
	30 mrt	1	bedrijventerrein 't Heen	JF
Roodborsttapuit	10 mrt	2 man	zeereep Coepelduynen	ES
Tapuit	26 mrt	2	Noordduinen - DuindamseSlag man en vrouw	AM
Kramsvogel	03 mrt	80	Elsgeesterpolder foeragerend	RR
	25 mrt	3	's-Gravendijck foeragerend	AM
Grote Lijster	05 mrt	2	Willem v.d. Bergh	CZ
Zwartkop	30 mrt	1 man	Achterweg baltsend / zingend	AM
Tjiftjaf	14 mrt	1	Oud-Leeuwenhorst	KV
Fitis	22 mrt	1	Oud-Leeuwenhorst	AH
Vuurgoudhaan	08 jan	1	Hoornes foeragerend	AM
Klapekster	20 jan	1	AWD - Marelberg	HBu
	13 feb	1	AWD foeragerend	LS
Ekster	26 jan	24	Noordduinen - Malotedel	KV
Roek	16 mrt	1	zeetrekpost overvliegend NO	JD
Bonte Kraai	01 jan	1	Oosterduinse Sloten	PH
	27 mrt	1	zeetrekpost overvliegend NO	JD
	27 mrt	1	strand Coepelduynen overvliegend NO	AH
Ringmus	14 mrt	9	Duinpark	JD
Keep	07 jan	4	Duinpark	JD
	11 jan	3	Boerenburg	JH
Putter	05 feb	50	Offem-Varkensboslaan	JZ
Sijs	01 feb	50	Leeuwenhorst	MH
	13 feb	60	Willem v.d. Bergh foeragerend	GB
Kleine Barmsijs	01 jan	4	Sollasi	PH
	06 mrt	1	Katwijk aan Zee	JZ
Goudvink	13 feb	5	AWD - De Wouwen	JSc RR
Sneeuwgorst	02 jan	5	Oud-Leeuwenhorst overvliegend NO	HV
Geelgorst	02 jan	6	Oosterduinse Sloten	RD
	23 mrt	1 vrouw	Elsgeesterpolder	JW

Vlinders en libellen

Gehakelde aurelia	20 mrt	1	Grashoek	JE
Atalanta	20 mrt	1	Nieuw-Leeuwenhorst	CH

Waarnemers

AH	Ad Hamers	JH	Jan Hendriks	JF	Jaap Faber
AHo	Arjen Hotting	JSc	Jos van Schie	MH	Maarten Hotting
AM	Annelies Marijnis	JSI	Joost van der Sluijs	MK	Mark Kras
AMe	Arnold Meijer	JSp	Jerker Spits	NA	Noël Aarts
BB	Bas vd Burg	JW	Jan Wierda	NS	Nick Schreurs
CH	Carol Honsbeek	JZ	Jan Zijderduijn	PH	Pel van Hattum
CZ	Casper Zuyderduyn	JZ	Jos Zonneveld	PS	Peter Spierenburg
ES	Ed Schouten	KV	Koene Vegter	RD	Rineke Dedding en Axel Duivenvoorden
GB	Gijsbert van der Bent	LB	Lars Buckx	RJ	Rob Jansson
HB	Hans Berkhout	LP	Luuk Punt	RO	Rien Oudshoorn
Hbu	Han Buckx	LS	Leo Schaap	RR	René van Rossum
HV	Hein Verkade	MC	Martin Camphuijsen	SH	Sarah Humphrey
JD	Jelle van Dijk	MF	Margreet Frowijn	TE	Ton van Egmond
JE	Jaap Eisenga	MG	Mariska de Graaff	WL	Wim Langbroek

Lijst van werkgroepen en commissies

Jeugd natuurclub

De jeugd natuurclub organiseert excursies en activiteiten in het Jan Verwey Natuurcentrum speciaal gericht op de jeugd van 6 tot 12 jaar.

Contactpersoon: Annet de Willigen Tel: 0252-221760 e-mail: jeugd natuurclubnoordwijk@live.nl

Natuurvrienden 12+

Ouder dan 12 en Natuurliefhebber?

Bel dan met Gab de Croock (071-4013314) of mail naar noordwijksenatuurvrienden@gmail.com.

Excursies

Er worden regelmatig excursies georganiseerd. De bestemming kan de omgeving van Noordwijk zijn, maar ook natuurgebieden elders in Nederland of zelfs het buitenland. Contactpersoon: Ruurd Eisenga

Telefoon: 071-3618141 e-mail: r.eisenga@gmail.com

Vogelwerkgroep

De vogelwerkgroep doet onderzoek naar de vogelstand rond Noordwijk. Er worden broedvogel-inventarisaties, watervogel- en zeevogeltellingen uitgevoerd.

Contactpersoon: Jelle van Dijk

Telefoon: 071-3610833 e-mail: dijkboom@planet.nl

Paddestoelenwerkgroep

De paddestoelenwerkgroep bestudeert het grote aantal soorten paddestoelen dat in Noordwijk en omgeving voorkomt. Contactpersoon: Lutgarde Roelandt

Telefoon: 071-3610396

Mossenwerkgroep Hollands Duin

(Samen met KNNV-afd. Leiden)

De mossenwerkgroep houdt zich bezig met de mossen en korstmossen die rond Noordwijk te vinden zijn.

Contactpersoon: Jeannette Teunissen.

Telefoon 0172-437018

Kerkuilen Werkgroep

Met het plaatsen van nestkasten hoopt de werkgroep de vestiging van Kerkuilen in de regio een steuntje in de rug te geven. Contactpersoon: Mariska de Graaff

Telefoon: 0252-211826; mobiel: 06- 14905960

e-mail: mdegraaff.vanrootselaar@gmail.com

Waarnemingenarchief

De vereniging verzamelt waarnemingen van vogels, zoogdieren, vlinders en andere diersoorten.

Waarnemingen kunnen onder meer via de website doorgegeven worden. Contactpersoon: Peter Spierenburg

Tel: 071-4035136 e-mail:

pjspierenburg@planet.nl

Coördinatie bezoek Jan Verwey Natuurcentrum

Het Jan Verwey Natuurcentrum biedt ruimte om scholen te ontvangen, lezingen te houden en educatieve activiteiten te organiseren. Ook is er een maandelijks inloopochtend. Contactpersoon: Ineke van Dijk

Tel: 071-3616954 e-mail: vandijkineke@hotmail.com

Beheercommissie Jan Verwey Natuurcentrum

Voor het onderhoud van Jan Verwey Natuurcentrum wordt regelmatig beroep gedaan op klussers.

Contactpersoon: Jan Jacobs Telefoon: 071-3610396 e-mail: Jan-Jacobs@zonnet.nl

Jan Verwey bibliotheek

De vereniging heeft een verzameling boeken op het gebied van vogels en natuur. Aan de basis van de verzameling staan de boeken die Jan Verwey aan de vereniging heeft nagelaten.

Contactpersoon: Marian Zijderveld

Telefoon: 071-3612726

Educatie Werkgroep

De Educatie Werkgroep coördineert de educatieve activiteiten van de vereniging zoals het scholenbezoek, de jeugdexcursies, het Herfstnatuurspel en de informatievoorziening in het Jan Verwey

Natuurcentrum. Contactpersoon: Ineke van Dijk

Tel: 071-3616954 e-mail: vandijkineke@hotmail.com

Lezingen

Van september t/m november en van januari t/m maart wordt er elke laatste vrijdagavond van de maand in het Jan Verwey Natuurcentrum een lezing gehouden over uiteenlopende natuuronderwerpen. Contactpersoon:

Peter Spierenburg Telefoon: 071-4035136

e-mail: pjspierenburg@planet.nl

Natuurbeschermingszaken

De vereniging volgt de ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de natuur en het landschap in Noordwijk en omgeving. Contactpersoon: Peter Spierenburg

Telefoon: 071-4035136

e-mail: pjspierenburg@planet.nl

Natuurwerkgroep

Onderhoud van natuurgebieden op projectbasis.

Per project worden vrijwilligers gevraagd om de handen uit de mouwen te steken in een gebied in Noordwijk.

Contactpersoon: Ineke van Dijk Tel. 071-3616954

Email: vandijkineke@hotmail.com

Redactie De Strandloper en de Website

Het verenigingsblad De Strandloper verschijnt vier maal per jaar. De website www.strandloper.nl geeft een actueel overzicht van wat er gebeurt in de vereniging.

Contactpersoon: Kees Erkelens

Tel: 071-3614143 e-mail: keeserkelens@hotmail.com

Ledenadministratie

De vereniging telt rond de 580 leden.

Contactpersoon: Koene Vegter

Golfweg 39 2202-JH Noordwijk

Tel: 071-3615044 e-mail: koenevegter@planet.nl

Joop Faase

b.v.

TELEVISIE- EN RADIO SPECIAALZAAK
KOELKASTEN EN WASAUTOMATEN

Prins Bernhardstraat 90
2202 LR Noordwijk

Tel. 071 - 3613558
Telefax 071 - 3620392

E-mail joopfaase@wanadoo.nl

meer informatie:
www.strandloper.nl

Ontspan. Slaap op een Pullman boxspring met een Pullman Inside Pocket matras en ontdek elke dag weer wat ontspannen en uitgerust wakker worden werkelijk betekent. www.pullman.nl

PULLMAN
Uitgeslapen!

VERKADE
BEDDERIE EN LIN-O-LUX
V. LIMBURG-STIRUMSTRAAT 38-40.
NOORDWIJK. TEL. 071-3612661

Lid van het
SLAAPGILDE

DOELAND **DOE-HET-ZELF-MARKT**

Voor service
en maatwerk!

Keyserswey 46
(Industrieterrein s'Gravendijck)
2201 CX Noordwijk
Tel.: (071) 3613728
Fax: (071) 3646232

Uw grafisch dienstverlener

...zowel particulier als zakelijk

MultiCopy Katwijk/Noordwijk

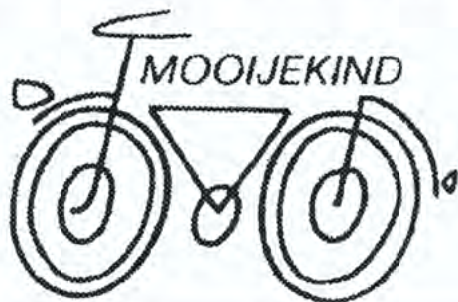
De Scheysloot 3, 2201 GN Noordwijk
T 071 408 10 03
E katwijk@multicopy.nl
I www.multicopy.nl/katwijk

MultiCopy Sassenheim

Koetsiersweg 5, 2171 NL Sassenheim
T 0252 21 50 99
E sassenheim@multicopy.nl
I www.multicopy.nl/sassenheim

MULTICOPY
THE
COMMUNICATION
COMPANY

Tweewielercentrum Mooijekind

Fietsen, brommers en schaatsen

Tevens verhuur van:

- fietsen
- tandems
- strandwagens
- skeelers
- mountainbikes

Schoolstraat 45, Noordwijk aan Zee, tel: 071-361 28 26, fax: 071-361 51 34

Met Swift verrekijkers zie je meer !

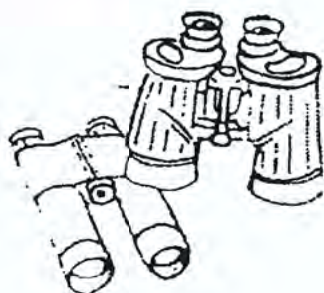

Foto Henny Hoogeveen

Hoofdstraat 49 - Noordwijk

Zonder de Noordzee zou het leven in ons land er heel anders uitzien. Veel mensen danken hun werk aan de Noordzee: in de havens, de scheepvaart, de visserij, de restaurants en de winkels. Het strand is ook een prima vakantieplek om in de zon te liggen of schelpen te rapen en te strandjutten. Maar wil je ook weten waar bijzondere gebieden in de Noordzee liggen, welke diersoorten er leven en welke schelpen je op het strand vindt? Dan moet je dit boek lezen! Je weet dan ook waarom er ooit mammoeten rondliepen waar nu water is.

Piet Duizer en Annette Fienieg laten met veel voorbeelden en duidelijke tekeningen zien waarom de Noordzee een bijzondere zee is en waarom we er zuinig op moeten zijn. *Het Grote Zeeboek*, € 13,50

Boekhandel van der Meer
Vuurtorenplein 10
2202 PB Noordwijk
www.boekhandelvandermeer.nl

ANTIQUARIAAT

Specialisten in natuurboeken

Schoolstraat 31 - 2202 HD Noordwijk
Tel. (071) 361 94 98

HET KLEINE REISCOLLECTIEF

kleinschalig verantwoord vertrouwd

Noordoost Polen is prachtig

In noordoost Polen vind je nog kraakheldere meren, ongetemde riviertjes en weelderige bossen afgewisseld met kleinschalige landbouw. Daarom vind je in deze ongerepte streek unieke natuurgebieden waarvan het oerbos van Bialowieza en de Biebrzamoerassen de bekendsten zijn. Houd je van de natuur, van wandelen, fietsen en/of kanovaren, van rust en ruimte, denk dan eens aan een vakantie in deze streek; alleen, met een groep of met het hele gezin.

Wandelkanoreis Biebrza en Bialowieza 15-7

Trektocht: 3 nachten kamperen, overige nachten bij boswachters en boeren

Uitdagende week voor ondernemende gezinnen 23 & 30-7

Vanuit gezellige boerderij speuren we met behulp van geheimzinnige kaarten te voet, per kano of per fiets naar aanwijzingen om het raadsel te ontcijferen.

Natuurwandereis, ontdekkingstocht in noordoost Polen 5-8

Ontdek de gastvrijheid, natuur en cultuur. Overnachting bij particulieren.

Zweden, Falsterbo

11-9

Hongarije, Kraanvogelspektakel

15-10

ook voor individuele reizen, dag-excursies en maatwerk

info@hkrc.nl

www.hkrc.nl

085-7853820